

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.
Winnipeg, Man., Canada

UKRAINIAN LABOR NEWS

SUBSCRIPTION RATES:
Per year \$4.00
Per half year \$2.00

Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.

PIK XII.

Ч. 50 (1413).

ВІВТОРОК, 29 КВІТНЯ 1930.

WINNIPEG, MAN.

TUESDAY, APRIL 29, 1930.

No. 50 (1413).

VOL. XII.

РОБІТНИКИ У ВІННІПЕГУ ЗБИРАЮТЬСЯ НА ПЕРШОТРАВНЕВИЙ ПОКЛИК

Вигляди на величаву Першотравневу демонстрацію у Вінніпегу ніколи не були такі добрі, як цього року. Першотравнева Конференція закінчила свої приготування до збудження робітників у Вінніпегу, щоб вони задемонстрували свій протест проти масової нужди, безробіття й імперіалістичної війни.

Старанням конференції розповсюджено в робітничих дільницях міста 15,000 копій "Першотравневого Бюлетеню" на чотири сторони, в якому є вміщений Першотравневий Маніфест, статті про негачині завдання робітничої класи й коротка відповідь на чотирьох мовах, щоб досягнути багатьох іммігрантських робітників у місті. (Бюлетені надруковані в англійській мові, а відомі — в українській, польській, єврейській і німецькій мовах.)

Конференція вповні підтримала політичну лінію, запропоновану делегатами Комуністичної Партії, та відкинула секційні пропозиції, представлені делегатами лівого Поаліціону (єврейської робітничої організації). На конференції були заступлені масові робітничі організації лівого крила; соціал-реформістичні організації, як незалежна партія праці та Одина Велика Юнія, не були запрошені. Становищем першої завжди було, розуміється, відкинути Перше Травня. О.В.Ю. в минулім займала погіршливе становище, згідно з її антирадянськими виступами.

Першотравневий похід закінчився масовим мітингом на Маркет Сквері й заклинком до робітників, щоб вступали до Комуністичної Партії та підтримували нові юнії, що зістали організовані.

ВІННІПЕГСЬКІ БЕЗРОБІТНІ БОРЯТЬСЯ ЗА ПРАЦЮ АБО ПЛАТНЮ

Безробіття у Вінніпегу є гірше в теперішній час, як було протягом зимових місяців. Брехня босів, що "праця розпочнеться на весні", зістала цілком викрита фактом, що поперх 2,000 робітників є зареєстрованих в борі праці, в той час як відомо, що лише частина безробітних взагалі реєструється.

Міська рада сплинула до допомоги. Тяжкіше продовження допомоги вишило. Адміністрація незалежної партії праці мовчить у цій справі. Імігранти напливають до міста в нечуваній числі.

Протягом минулого тижня відбулися на Маркет Сквері два масові мітинги безробітних, скликані вінніпегським Товариством Безробітних. На мітингу 25 квітня зібралось на поклик майже 1,000 безробітних. Промовляв Леслі Моріс та адермен В. Н. Колішник, які напятиували владу за її вчинок та

закликали безробітних збільшити свій натиск на владу. Промовці закликали безробітних взяти участь у Першотравневій параді й задемонструвати свою постанову добитись допомоги. Після цих промовців говорив тов. Бригадир від Л.К.М. про справу Била Каштана та потребу звернути увагу на безробітну молодь. Він представив резолюцію, яка вимагає гемітонську владу за заступ Каштана на в'язницю за "волокітство" через його брехливість, і зібрані ентузіастично одобрили її.

Після внесення комуністичним адерменом на засіданні міської ради 28 квітня вшеску, щоб негайно відновити допомогу, відбувся дальший мітинг безробітних, щоб вислухати звіт тов. Колішника. Положення обіцне стати гоїстрим і організування сильної організації безробітних буде скоро довершено. Л. М.

УКРАЇНСЬНІ ФАШИСТИ У ЛЬВОВІ ПЛАНУВАЛИ ПІДЛОЖИТИ БОМБУ ПІД БУДИНОК РАДЯНСЬКОГО КОНСУЛЯТУ

Депеша з Львова (від датою 25 квітня) до денної капіталістичної преси повідомляє, що польська поліція викрила мінімум українську терористичну організацію, що приготувала бомби шбито проти польської влади та проти радянського консульату у Львові.

Це маю бути зроблене у відплату за недавній суд над євреями в Харкові за спробу привернути капіталістичний лад на Україні.

Дванадцять членів організації були арештовані поліцією, яка сконфіскувала багато речовин гранатів і вибуховий матеріал.

Виглядає, каже далі депеша, що організація дістала пересторогу перед ревізією і встигла перевезти головний склад своїх вибухових зі Львова до інших місць сховку.

Кілько правди в цій вістці, можна буде хіба довідатися зі старокраєвих газет. В кожній разі можна вже сказати, що ті українські фашисти, які підложили би бомбу під радянський консульат у Львові, не ведуть боротьби проти польської фашистської влади на Західній Україні, а навпаки, працюють спільно з нею проти українських робітників і селян по обох боках Збруча.

ТРОХ АРАБІВ ЗАСУДЖЕНО НА КАРУ СМЕРТІ.

ЕРУСАЛИМ, 25-го квітня. — Трох з чотирьох арабів, обвинувачених в убивстві Нахмана Сегала підчас арабсько-єврейських розривів минулого року в Героні, засуджено сьогодні на смерть. Четвертого підсудного звільнено.

Демонструйте 1-го Травня!

До Українських Робітників Вінніпегу!

Звертаємося до вас з цим апелем, щоб ви вийшли на демонстрацію в день Першого Травня разом з робітниками інших народностей.

Перше Травня є днем міжнародного пролетаріату, в якому він демонструє свою класову солідарність з працюючими всіх країн в боротьбі проти капіталізму і за соціалізм. Це є історичний день для працюючої класи, в якому у минулім відбувалися славі бої робітників і їхній боротьбі за волю.

Цьогорічне Перше Травня припадає в часі, коли імперіалізм є в стані хронічної кризи, з якої тільки революція пролетаріату, підтримана бідним фермерством, може увільнити працюючу класу. Масове безробіття, раціоналізація, обниження заробітної платні, довші години праці, спід-ап, масові заїдні й голодування є результатом цієї кризи, яка так шкідливо відбивається на робітниках і бідних фермерах.

Капіталістичне суспільство представляє обіз величезного накопичення багатства для кількох експлуататорів та величезну нужду і голод для маси чорноробів. Кожний день зближає нас до небезпеки імперіалістичної війни, до надходячого атак на Радянський Союз, країну свободи працюючих мас. Кожна нова спроба "роззброєння", кожна "мирова конференція" є нічим іншим, тільки засобом для поширення паціфістичних брехнь та ілюзій, за якими ведеться приготування до війни. Імперіалізм є творцем війни; війна є засобом, при допомозі якого він існує і завойовує — коштом працюючої класи.

Безробіття, якого наслідком є нужда, залишиться надалі. Капіталістичне суспільство є творцем неминучого безробіття так само, як і творцем неминучої війни. Око-

ло 75,000 робітників цієї країни вийшли на вулиці 6 березня під проводом Комуністичної Партії, щоб задемонструвати проти безробіття і домагатися роботи або повної платні. На атак їхнього життєвого рівня вони відповідають боротьбою; їх зраджують і обманюють "робітничі" провідники з незалежної партії праці та трейд-юнійні бюрократи, які є нічим іншим, тільки слугами босів між робітниками.

Загальне положення в Канаді вимагає від робітничої класи нових засобів для дальшої боротьби; організування радикальних боєвих юній, будування сильного руху безробітних від океану до океану; боротьба проти обниження заробітної платні і довших годин праці мусить бути зведена робітниками всіх народностей і всіх секцій.

Цьогорічна Першотравнева демонстрація у Вінніпегу мусить бути більшою, як колибудь передтим. Робітники! Виходіть масами на вулиці і поставте спільний фронт проти босів! Демонструйте проти заїднів і голодування, проти імперіалістичної війни, проти експлуатації робітників капіталістами!

БОРОНІТЬ РАДЯНСЬКИЙ СОЮЗ ПЕРЕД АТАКОМ ІМПЕРІАЛІЗМІ!
ПЕРЕМІНІТЬ ІМПЕРІАЛІСТИЧНУ ВІЙНУ У ВІЙНУ ЗА СОЦІАЛІЗМ!
БОРІТЬСЯ ЗА 7-ГОДИННИЙ ДЕНЬ І ЗА 5-ДЕННИЙ ТИЖДЕНЬ ПРАЦІ!
ДОМАКАЙТЕСЯ АСЕКУРАЦІЇ ВІД БЕЗРОБІТТЯ!
СТАВАЙТЕ В РЯДИ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ — ПАРТІЇ ВАШОЇ КЛАСИ!
ЗА ВЛАДУ РОБІТНИКІВ І БІДНИХ ФАРМЕРІВ!

ТРАВНЕВА КОНФЕРЕНЦІЯ 1930 Р.

ЗРАДА СІЕНАРСЬКИХ РОБІТНИКІВ ЮНІЙНИМИ БЮРОКРАТАМИ

ВІННІПЕГ, Ман. — Недавно федерация сіенарських робітників отримала ультимат від компанії, що дає їм заняття. Він не міг знайти слів у своїм базисні публічно виявити свою нікчемну хітривість.

Робітники мусять зрозуміти характер того рода річей. Домогання шапменів 40-годинного тижня без знижки платні, що прийдє на денний порядок конвенції Дивізії ч. 4 в червні, стріне спротив з боку урядової юнії послили до Монреалу, щоб доконати погіршення умов праці. Після конференції урядовці юнії сповістили своє прийняття 40-годинного тижня (розуміється, зі знижкою в платні), але замазали цю зраду найбільш обурюючою неспівничою "вдячністю" для компанії за її вгляд до робітників.

Кемпстер, бюрократ машиністів, в інтерв'ю з представником "Фрі Прес" висловив цю сльнявість, якій газета надала ваги. Він заявив, що компа-

нія у всім угляднула робітників і що розпочинається роботу, яка дасть їм заняття. Він не міг знайти слів у своїм базисні публічно виявити свою нікчемну хітривість.

Вел. Британія скріплює військові позиції в Індії.

БОМБЕЙ, Індія, 25 квітня. — Від гір Пунджабу, на північній заході Індії, до людних міст півдня британський уряд поширив сьогодні свої військові сили в старинних сплинути зростаючої вибухи повстанств.

Цензура й воєнний стан заведено в прикордонних територіях, а риночасно скріплено військо, стаціоноване в Бомбею, Карачі, Калькуті та інших центрах.

ЗГОРІВ ФАРМЕРСЬКИЙ ДІМ У ПЛЕЗЕНТ ГОМ.

ПЛЕЗЕНТ ГОМ, Ман., 23 квітня. — Сьогодні досвіта згорів тут Фармерський Дім разом з всіми речами в середині. Причина вогню невідома. Самий будинок був заасекурований.

ЗНОВУ УБИТИ І ПОРАНЕНІ В РОЗРУХАХ.

КАЛЬКУТА, Індія, 25 квітня. — Наспівші сьогодні звідомлення кажуть, що 16 поліцаїв ушкоджено вчора в Ніла, де виробляється сіль, коли юрба з 4,000 осіб, обкидала їх камінням. Поліція стріляла до юрби й поранила три особи, яких відставлено до шпиталю. Пізніше другого демонстранта знайдено убитим на землі, де відбувалися розрухи.

В Кабуло розстріляно 11 прихильників поваленого короля Габібуди. Їх попривязувано перед горлами гармат. Кулі розсипалися на них.

БРИТІЙСЬКИЙ "РОБІТНИЧИЙ" УРЯД ЗАВОДИТЬ В ІНДІЇ ЦЕНЗУРУ ТА ВОЄННИЙ СТАН

Жінок та дітей якнайскорше евакуують з Пешавару та інших частин північно-західної провінції. — Залізничних робітників покликано до війська.

ЛОНДОН, 25 квітня. — Кореспондент "Дейлі Експресу" з Лагоре (Індія) повідомляє сьогодні, що після розривів у Пешаварі британський уряд в Індії наложив цензуру на всі вісти з Пунджабу й північно-західної провінції.

Депеші з Алаабаду до "Дейлі Ньюз" повідомляють, що в Пешаварі існує стан облоги та що там переведено нові арештування. Склепи в Пешаварі стоять закриті й зібрання більше як п'ятох осіб є заборолене.

БОМБЕЙ, Індія, 25 квітня. — Уряд признав сьогодні, що всі вісти, які виходять з Індії, будуть підлягати гострій цензурі. Жінок і дітей якнайскорше евакуують з Пешавару та інших

частин північно-західної провінції і скріплено, вже другий раз, військові сили коло Кайберського проходу (що веде до Афганістану).

Екзекутива Бомбейської пре-зидентури покликала певних залізничних робітників до регулярного війська. Б. Дж. Патель, голова індійського законодавчого зібрання (парляменту), формально сьогодні зрезигнував. Він подякував віцекоролеві лордові Ірвіннові за його "привязь", але заявив, що не годиться з політикою уряду у відношенні до індійських націоналістів. "Мої країни ведуть боротьбу на життя і смерть за волю", сказав Патель, "і моє місце є з ними, а не в кіслі зібрання".

ПІДЧАС РОЗРУХІВ У ПЕШАВАРІ БУЛО 52 УБИТИХ І 30 ПОРАНЕНИХ

ЛОНДОН, 25 квітня. — Депеша до "Експенджд Телеграф" з Бомбею повідомляє, що Всендійський конгрес видав заяву, в якій каже, що в розрухах два дні тому у Пешаварі 52 убитих і 30 поранених.

Сім осіб було убитих підчас експлозії в склепі фаєрверків у Рорі, недалеко Карачі, але британська влада сумнівається, чи експлозія мала який невбдь зв'язок з протибритійським повстанням.

ЛОНДОН, 26 квітня. — Депеші з Лагоре (Індія) до "Дейлі Меял" повідомляють сьогодні, що нові розрухи вибухли вчора в Пешаварі, бурливий столи-

ці північно-західної прикордонної провінції.

Юрба парадувала вулицями й підносила революційні оклики та кинула з війська на варті. Викликано панцирний автомобіль і коли він прибув і машини кріє спрямовано на юрбу, гіндуси розійшлись.

Кореспондент "Дейлі Експрес" каже, що індійські агітатори, арештовані підчас розривів в середу, були суджені тайно і їх тримають у форті під сильною вартою.

ВІЛЬНА, 19 квітня. — Тут арештовано 18 комуністів у зв'язку з приготуваннями до перше-травневого свята.

РОБІТНИКИ ВІННІПЕГУ!
ВИХОДИТЬ
В ЧЕТВЕР, 1-го ТРАВНЯ
В 7-Й ГОДИНІ ВЕЧЕРОМ НА
МАРКЕТ СКВЕР

ПІСЛЯ КОРОТКОГО МІТИНГУ РОЗПІЧНЕТЬСЯ В 7.30

ПОХІД

який піде Мейн стрітом на південь до Портедж евіно, далі на захід Портеджом до Мол, а потім поверне на Маркет Сквер.

ПІСЛЯ ПОХОДУ ВІДБУДЕТЬСЯ

Масовий Мітинг

НА ЯКИМ БУДУТЬ ГОВОРИТИ ДО ВАС ВИЗНАЧНІ ПРОМОВЦІ. ВИХОДИТЬ І ЗАДЕМОНСТРУЙТЕ СВОЮ КЛАСОВУ СОЛІДАРНІСТЬ!

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED TWICE WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, BY THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET, IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видане Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничим Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Манітоба.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St. Winnipeg, Man., Canada.

Редакція за оголошення не відповідає.

НОТАТКИ НА ТЕМУ ДНЯ.

"ЛІВІ" ХОЧУТЬ РЕВОЛЮЦІЇ ЧЕРЕЗ ПАРЛАМЕНТ.

23 квітня закінчилась в Бирмінгемі, Англії, конвенція незалежної партії праці, яка входить в склад британської партії праці. Незалежна партія праці має в парламенті 30 своїх послів на чолі з своїм провідником Мекстоном. Її послы на словах творять опозицію до уряду МекДоналда, а на ділі голосять за всіма проектами уряду. Одинокий випадок був в парламенті, коли послы цієї партії голосували проти уряду МекДоналда — це за скасуванням військової повітряної флоты, але вони були певні, що цим вони урядові МекДоналда не пошкодять, бо ліберали й консервати голосували з урядом.

Деякі промови вголосували на конвенції "революційні" промови, атакуючи уряд МекДоналда. Один з промовців сказав, що "робітничий" уряд МекДоналда зробив для капіталістів більше за 10 місяців, як консервативний уряд за п'ять літ. Інший знову сказав, що деякі соціалісти в парламенті хочуть бути більшими капіталістами, як самі капіталісти, і що керівники британської партії праці за останніх десять літ стало котяться вправо; а в парламенті докотилися до лейбористсько-ліберального альянсу.

Незалежна ж партія праці поставила домогати від капіталістів соціалізму... розуміється, в парламенті домогати. Конвенція заявила за націоналізацією банків, за публічною (!?) контролею індустри, за більшою допомогою безробітним, за встановленням мінімальної заробітної плати, за реорганізацією індустри по соціалістичній лінії і т. ін.

Ухвали "ліви", що й казати, але як їх партія переведитиме через парламент — це справа інша. Видно, що тяжко її послам в парламенті прийняття зводити "революційну" боротьбу, коли Мекстон на закінчення конвенції розіслався.

І ТУТ БІЛЬШОВИКИ ВИННІ.

В місті Коломбос, в Злучених Державах, згоріло в тюрмі 322 в'язнів, а багато тяжко полегнено. Коли загорілася тюрма, в'язнів можна було врятувати, але сторожа не мала ключів, щоб відкрити камери, а завідалець не хотів дати ключів, бо боявся, щоб в'язні не повтікали.

В'язні так спалилися, що ї їм було познати. Зрештою, кому там яксь діло — це ж в'язні! Зараз комісія розслідує причину пожежу, вини за який заздалегідь звалюють на в'язнів. Покищо комісія старается виб'ювати начальника тюрми, Томаса, проти якого б'ються всі оставші живими в'язні. В'язні поставили кілька домогань, між ними — забрати з тюрми начальника Томаса, а назад повернути його тільки як арештанта.

Щоб виб'юти свій злочин — начальник тюрми каже, що із 4,000 в'язнів — 100 є анархістами, радикалами й більшовиками, які в тюрмі провадили пропаганду. Виходить, що коли між в'язнями є більшовики та анархісти, то їх можна й живцем палити. Дець кат, у відповідь на домогання в'язнів, прокуре, що за десять літ в тюрмі Злучених Держав перейдуть під стаду охорону озброєного війська.

Погано з американською демократією. Шойно підписала вона в Лондоні угоду про обмеження зброєнь, а тут приходить створити нову армію для охорони тюрм. Та й тюрми ті в Злучених Державах стало зростають і всі переповнені. Минулого літа чотири їх збудувалося через переповнення й через недостатке обходження з арештованими. Кажуть, що дивляоматі американської демократії розробляє проект великого п'ятилітнього плану будівництва нових тюрм.

ЯК ВОНИ БУДУТЬ "РОЗЗБРОЮВАТИСЯ".

В Лондоні підписано угоду про обмеження зброєнь на воді. Угоду зразу підписано між представниками трох держав: Англії, Злучених Держав і Японії. Представники Франції й Італії підписувати не хотіли, але потім для них вироблено окрему угоду, яку й вони підписали. Писая кількамісячного сидження в Лондоні мусіли ж вони щось підписати.

Це "обмеження зброєнь" виглядає так: Злучені Держави мають право мати таку саму велику флоту, як і Велика Британія. Японія не має мати такої великої флоты. А щоб мати таку саму велику флоту, як має Велика Британія, то Злучені Держави мають дати ї до 1936 року. Великі тяжкі dreadnauts мали б бути у великій знесвазі лондонської конференції і дежкі з них будуть обернені на учебні кораблі. Це мало б бути великим досягненням конференції. Насправді ж великі dreadnauts тратять свою вартість, бо новий лекший тип корабля — клужаки й субмарини — мають перевагу в майбутній війні.

Після тої потрібної умови Злучені Держави матимуть 180,000 тон великих кружляків, Велика Британія — 146,800 тон, Японія — 108,400 тон; малих кружляків: Злучені Держави — 143,500 тон, Велика Британія — 192,200 тон, Японія — 100,450 тон; торпедовців — Злучені Держави — 150,000 тон, Велика Британія — 150,000 тон, Японія — 105,000 тон. Субмаринів кожна з цих країн може мати 52,700 тон.

До Франції й Італії це не відноситься.

Так то в Лондоні відбулося "морське роззброєння". Насправді ж відбулося тимчасове "порозуміння". МекДоналд злякався, що за кілька років Злучені Держави були б випередили Англію на морі своєю флотою й тому привів до цього порозуміння, яке при першому вистрелі майбутньої війни стане значаїшим свистком паперу.

"ПРОСВІТИТЕЛІ" БОЯТЬСЯ КОМУНІЗМУ.

Найгірше капіталістичний світ боїться тепер комунізму. Нічого нема для него страшнішого. Капіталістичним визискувачам та їхнім слугам сниться комунізм, він сверяють їхні мізки, вони ніде не можуть від него заховатися. На всіх конвенціях, конференціях, соборах, мітингах — вони не забувають про комунізм і ухвалюють проти него резолюції.

Минулого тижня відбувалася у Вінніпегу у спіларському готелі конвенція Манітобського Освітнього Товариства. Видно, що та конвенція готова була забути за комунізм, але її пролого пригадало товариство шкільних тростів. Це товариство принесло на конвенцію освітників готову резолюцію, в якій домогається від уряду інвестиції й заборони комуністичної пропаганди. Деякі учасники північного Вінніпегу, говорячи до резолюції, казали, що перше треба зібрати факти. Один з принципалів, який сказав, що він сам є в самому осередку комуністичної пропаганди, якщо така існує, але він є тої думки, що помилкою було б таку резолюцію ухвалювати, бо він знає від будучого генерального прокурора Канади, що уряд Канади дстає щотижня звіти про ту пропаганду.

Один з учителів сказав, що в його школі третина учнів з тих хатів, де якраз має та комуністична пропаганда провадитися і ті діти є найкращими учнями в школі.

Вирішено вибрати підкомітет, який має зібрати факти. Взагалі з промов учителів видно, що та резолюція була на їхній конвенції непотрібна, небажана, але пані її принесли і мусіли над нею не тільки говорити, але й нема смливості відкинути. Бо пані боїться комунізму і заставляють тих, що від них в той чи інший спосіб залежні, ухвалювати резолюції, накликаючи уряд до боротьби з комунізмом.

НЮЙОРСЬКА ПОЛІЦІЯ ТАКОЖ БОІТЬСЯ.

Ньюйорська поліція також боїться комунізму, головню зараз, коли країна коритється в муках економічної кризи й великого безробіття. Робітничтво в Злучених Державах готується масово відсвяткувати міжнародне робітничє свято — перше травня. Святкування цього свята в часі, коли в країні є всім мільйонів безробітних, голодних і холодних — справа для капіталістів і їх охоронців дещо небезпечна. Тому треба це свято й тих, що його святкуватимуть, дискредитувати. По друге — поліція також готується до того дні з бомбами, клубами й револьверами. Вона наперед знає, що будуть жертви. І щоб мати виправдання тому, чим вона готується стрітати робітничі демонстрації — вона завчасу проголошує їх "мошквою інтригою". Ньюйорській поліційній комішнер Гровер каже, що американські комуністичні лідери дістали з Москви близько сто тисяч доларів на першотравневую комуністичну демонстрацію. Ті гроші мають бути розподілені між комуністами цілої Америки для пропаганди і для винаймання армії безробітних, що мали б розносити комуністичну літературу.

Не тільки кожний свідомий робітник, але кожна чесна людина знає, що це є звичайна поліційна провокаційна брехня. Коли поліція знає, що з Москви прислано таку величезну суму на комуністичну пропаганду, то вона ті гроші сконфіскувала б. Коли б комуністи платили робітникам за розношування й поширювання своєї літератури, то капіталістам зовсім тоді не треба було б боїться комуністів. Комуністична пропаганда сильна якраз тим, що робітники поширюють її не за гроші, але з ідеї. Безробітні в Америці й по цілому світі поширюватимуть комуністичну літературу на першому травні, вони стануть в ряди демонстрації, видивитуть до капіталістів свої домогання на "московські долари", але тому, що капіталісти, висмоктавши з них останні життєві соки, вишвернули їх на вулицю, тому, що боротьба за право на життя є боротьба проти капіталістичної системи.

СТУДИНСЬКИЙ ПРОТИ ЄФРЕМОВА, А ЛЕВ ГАНКЕВИЧ ЗА ШЕПТИЦЬКИМ.

Голова Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові і член Всеукраїнської Академії Наук Кирило Студинський вислав п'ятьма голови найвишого суду у Харкові, що судив єфремінів, телеграму такого змісту:

"Я викликаю Єфремова, щоб він подав прилюдно дані про "харківські срібняки", інакше назву його низьким обмовником".

Як відомо, у своєму щоденнику, що його так часто читано на харківському процесі, Єфремов зробив підлий наклеп на Студинського так само, як і на Грушевського. Він у своєму щоденнику під датою 1 грудня 1928 року написав, що Студинський продав радянській владі за "30 харківських срібняків" і що "академіка Студинського президія академії призначила до штатних академіків".

Це є звичайний наклеп подлого петлюривця, бо Студинського вибрано членом ВУАН так само, як вибрано інших членів.

У Львові створено ювілейний комітет для вшанування "30-ліття на владичому столі" Андруші Шептицького. До того комітету входять всі греко-католицькі єпископи, ціла зграя "громадських діячів", а між ними бачимо соціал-демократа Льва Ганкевича, який має в тому комітеті репрезентувати адвокатів.

Од де-чого скотилися соціал-демократи. До лизання патників представникам пани римського, клерикалам.

ПАМ'ЯТАЙТЕ ПРО ТРАВНЕВУ КАМПАНІЮ!

Пам'ятайте, що в травні провадиться кампанія за членством до ТУРФДіМ! Пам'ятайте, що поруч з цєю кампанією треба поширювати свою робітничо-фармерську пресу! Не забувайте, що поруч з цєю кампанією повинна провадитися розяснююча протипетлюривська агітація.

Щоб це виконати — треба всім віддалам активно взятися до праці. Організаційно-освітні комітети тут якраз мають спромуги широко розвинути свою роботу, показати, що вони здатні виконати покладені на них завдання.

Беріться всі активно до праці! Зміцнюйте свої організації й свою пресу!

БІЛЯ РАДІО-АПАРАТУ.

(Кореспонденція М. Ірчана спеціально до "Укр. Роб. Вістей" з Радянської України.)

В някій іншій країні світа не поширено так масово радіо, як в Радянському Союзі. Це я запермітив зразу, як тільки переїхав радянський кордон минулого літа. Не тільки по містах, але й по селах на дахах скрізь радіо-антени. А в містах — це просто ліс з радіо-щоголів на дахах. (Орім того є багато радіо-апаратів, що не мають антени на дворі.) Кожний селянський будинок (щось як "Фармерський Дім" в Канаді), кожний "Робітничий Клуб", ідеальні, редакції і інші установи — мають радіо-апарати. Та це крім того, в різних місцях міста, як в парках, на площах, є великі гучномовці ("дзвонікери"), що передають промови і концерти для тисяч слухачів, які приходять слухати.

В мене в хаті радіо-апарат. В порівнянні з канадськими цінами він дуже дешевий. (В Канаді я не міг би купити його.) Тут, за невисоку ціну, на виплати, вложили доволі великий апарат і вечерами я час від часу слухаю цілу Україну, цілий Радянський Союз, цілу Європу. Покрутиш і чуєш: — Гало! Гало! Говорить Харків! Говорить Харків! Саухайте! — Покрутиш далі: — Гало! Говорить Одеса! Саухайте! — А це далі: — Гало! Муви Варшава! — І пішло, пішло: По румунському, німецькому малярському, чеському, сербському, французькому, англійському, турецькому, словом — ріжними мовами.

Тільки одної ночі, коли я довго працював, попросував "на пас-блуд" в 4-й над ранком зловити щось. І зловив на короткий час — Нью Йорк. Але це було надто коротко, хвилину п'ять не більше і з того часу мені здається, що це був сон... Та тямлю добре, що це був сон... Та тямлю добре, що це був сон...

Цікаво одне: цілий Радянський Союз переважно — говорить. Лекції, доповіді промови, вказівки для праці в ріжних галузях, новинки і у відповідних годинах концерти. А капіталістична Європа — грає, співає, танцює. Веселиться. В нас тут кинуть велика творча праця, а пані веселиться. Нічого. Колись ми будемо грати, а вони — мовчати...

За час мого побуду в канадській комуні в Мігаїво, вєчерами ми слухаємо всі радіо, слухаємо українські станції, російські, закордонні. Радянські станції говорять: критикують роботу ріжних установ чи підприємств, щоби виправити недочасті, вказують, як саме треба працювати всім, щоби успішно перевести весняну засівну кампанію, подають відомості про великий рух за колективізацією цілих округів на терені цілого Союзу, подають відомості з цілого світа. Все це слухаємо не тільки ми, але й далеко поза радянськими кордонами. Слухають в Галичині, на Закарпатській Україні, в Австрії, Франції, скрізь, де знають українську чи російську мову. Бувають окремі виступи через радянське радіо німецькою, англійською і есперанто-мовою. Це для тих, що знають ці мови в Союзі, а якщо і за кордоном хтось її розуміє, будь ласка! В повітрі кордонів нема...

Послухавши наші станції, переходимо на європейські. І чуємо, як Варшава теж говорить про свою "посівну кампанію", радить, як найкраще садити петрушку та морковку, яке насіння вживати і при кінці...

Куди ж поїхати? Найкращі насіння купуйте у фірми... такої й такої, адрес такій і такій. (Реклама.) А там Прага чи Рига повідомляє про те, як "розбито в Німеччині комуністів" та "вкрито комуністичну змову". Інша панська станція говорить про "переслідування релігії в Радянському Союзі" і всі ми біля апарату речемо. Попівський голос вивпає за гучномовця такій масенький, що так і уявляєш собі пузатого "отця", що виконує наказ свого пана. Хресь з комунарів кинув: — Дурний вас пін хрестив, тай над вами... Але в тій хвилі комунальний радіо-аматор покрутив на іншій номер, зацікавила в Будапешті циганська скрипочка і я вчув тільки закличення комунара: — сирістив... І тільки догадався, що саме пін сирістив над тим масним голосом, що брехав про переслідування релігії в радянській країні, в якій вір собі в якого хочеш бога, але коли самі маси, цілі села одногласно ухвалюють позакривати церкви і замінити їх на корисні будинки (школи, клуби), то хіба нам питатися якогось пана римського дозволу? Розум визволеніх робітничо-селянських мас вже переїхав "мудроші" трубачних книг з релігійними байками. В нас працюють всіми силами, а не бавляються дурницями і байками.

Дзвони забирають, святі образи палють... — чуємо далі той же масний голос, коли товаріш назад повернув на ту станцію. — А щоб вам тріснуло п'язо ваше! — не видержав знову один з комунарів. — "Дзвони забирають!" А як в імперіалістичну війну позабирали силою всі дзвони на гармати, що биввати людей, то пани мовчали, ще й благословили це діло. Тепер, як самі маси видають дзвони з церков на індустріалізацію, на коштовний метал для машин, то "переслідування"...

Відобразив не обженешся, так несе народ, а вони — образи палять! — додає другий комунар. — Навіщо людям здалося те барахло в хаті, як вони знають, що то тільки звичайна дошка розмальована якимось богомазом. Ми оце ледь вговорили недаке село, щоби не палити образів, а здали до школи, хай школа топить цілу зиму... Ніхто ж сילו не жене людей з образами. Самі несуть, самі палять... Словом — давай Ковальчук (це радіо-механік), щось інше! Може "проше пана" вже скінчив говорити? Крути! Тов. Ковальчук крутить на Варшаву, а там — органи набожної грають. Крути на Харків! Крутиш і в кімнаті бадючий марш: — Сміло товариші, в ногу! — Коли в Канаді в мене був радіо-апарат, мені так обридло бувані "джези", що я не міг слухати. Бувало, куди не покрутиш — "джез-банда". Думав, що як виїхав наперші з "американської країни шість", то утік і від "джезів". Але крутиш і тут будь яку європейську станцію і знову те саме "джез-банда". Грають, трюнкають, підспівують горляними чи носовими голосами, що мериш так і здається, що зараз почую: — Сі-Кей-Увай... В і н і п е г, Манітоба, Кенада... Але замість цього тільки горляний або носовий голос і якісь лісові звуки труб та банджо... І наприкінці: — Гут найт, єврободі...

Панська Європа веселиться. Грає, танцює, співає... Ми ж рідше граємо і співаємо, майже не танцюємо, а за це спільними силами всіх трудящих працюємо, будемо новий соціалістичний світ, нове-життя... За нашими кордонами пани грають, співають, веселяться. Ми ж говоримо до сотень мільйонів і знаємо, що недалекий той час, як — ми будемо веселитися, а пани мовчатимуть. Тоді задовкнут, вони ца вки-вічні.

М. Ірчана.

ЧЕРВОНІ ІСКРИ.

Коли якийсь робітник запитав "Укр. Голос", чому він накидається на демонстрації голодних безробітних у Форт Вільям, Едмонтоні, Ванкувері, як також в Лондоні, в Англії, в Німеччині та в Злучених Державах. Там вже не було оттого "бізнесмена Колісника". Але в тім самім "У.Г." були нашішки над демонстраціями голодних безробітних у Форт Вільям, Едмонтоні, Ванкувері, як також в Лондоні, в Англії, в Німеччині та в Злучених Державах.

Товкач, обвинувачений єфремінів перед пролетарським судом в Харкові завляче: "Радянський уряд не переслідує релігії. Радянська влада не переслідує також і автокефальні церкви. Саме через не церква мала змогу протягом десяти років розвиватися і водночас провадити контрреволюційну, антирадянську роботу. У тому, що ми, автокефальні дієчі, сидимо на лаві підсудних, пани не разгадали: ми самі себе поставили в таке становище й радянська влада МУСИТЬ НАС КАРАТИ. Отже, заявляю, що закордонні повідомлення про переслідування церкви в СРСР НЕ ВІДПОВІДАЮТЬ ДІЯСНОСТІ".

Цікаво, що на не Свистун відповість. Здоровий політичний СРС-ові та його президентів і авторів брошури "Новая хвиля червоного терору на Україні".

Товкач даліше завляче: "Я вважаю, що є всі підстави для радянського уряду, щоб ЗАСУДИТИ МЕНЕ ЯКНАІСУВРОШНЕ, але я й сам засуджую свої дії якнайшумліше".

Так вискакуються майже всі обвинувачення. А СРС з своїм органом "протестують" проти "невинності" тих "діячів". Навіть "К.У." та "К.Ф." сміються з фабрикованих протестів СРС-ові й "У.Г.?"

Контрреволюційні змовники "СВУ" називають одні других брехунами та шахраями перед найвищим пролетарським судом УРСР.

Вони найкраще знають одні других.

Можна сподіватися, що "У.Г." назве всіх єфремінів зинчарами. На Ніковського вже злосний за те, що він говорить правду перед пролетарським судом.

Хоч бери та відгай протестисти.

Десь "У.Г." "перелінав через радіо" промову одного обвинуваченого гетьманця на пролетарським суді й дуже собі ту промову сподобав та вихваляє того гетьманця. Однад всіх, навіть понад самого Єфремова.

Гетьманець мав сказати, що на Україні мало би бути гетьманська влада, малосі-б відібрати всю землю від селян і передати назад панам, словом, як-би так гетьманець було вдалося повалити селянсько-робітничу владу, то на Україні мав би бути монархістично-панщинизний устрій, з "рідною тюрмою" та "рідною нагайкою".

Оце дуже собі-припободив орган петлюривської організації СРС-ові.

Драпака.

"БІ ЕНД О ПЛЕН" І СТАБІЛІЗАЦІЯ ПО СІЕНАРСЬКОМУ.

В неділю, 13 квітня, районний комітет заходу сів на поїзд у Вінніпегу, щоб виїхати до Монреалу на наради з головним представником та перекладачем з ним способом, як сповнити домагаються сіенарської управи в справі дальшого заощаження коштів оперування залізницю.

Кожного року виплачується бондгодерам і іншим учасникам фінансових шерів окрім \$50,000,000, або, як це говорить "Фрі Прес", платиться процент на абнормальним і неможливим тиграмі доку, який в модерній бізнесовій тактиці називається зиском. Коли в діті 1928 року показали перші ознаки загрози і стало очевидним, що неможливо буде чистити на других \$50,000,000 зиску, то Сіенар при допомозі робітничих звідників і їхніх організацій, рішив отримати кошти оперування через віддалення робітників від праці. Такий крок показався недостаточним, щоб забезпечити зиски шерівців і dlatego окружний західний комітет мусить знову вжити спосіб, щоб розв'язати це питання для гострих паразитів. Капіталістичний принцип візьме верх, робітники будуть голодувати, а шерівці будуть поростати в сало.

Тому около чотири місяці назад Сіенар в рабінничий спосіб збільшив свої бонди і шерів до кількох мільйонів доларів і пробував зв'язати робітників з планом брати участь в зисках при допомозі співпраці з шерівцями з Вол стріту. В додатку до цього, план аскурації на випадок слабости, який є складовою частею Бі енд О плану і який є призначений на те, щоб завести несвідомого робітника в сльде і поставити його в таке положення, в якому йому було б неможливо опиратися при допомозі своєї організації, раціоналізації розкладаючої системи. За останніх кілька місяців залізничні робітники мали нагоду переконатися, як то Сіенар може пробити банку сталого заняти і заставити трейд-юніонів фінансирів шукати цілком нових аргументів. Серед анархії капіталістичної продукції, стабілізація праці стає байкою так далеко, як це відноситься до робітників.

Щоб заощадити других \$3,000,000 уда шерівців, сіенарська управа відкладає додаткових 10 процент шопових робітників, або позвільняє їм працювати певний час в тижді, щоб таким способом врятувати ситуацію для бідних бондгодерів. Поїздка окружного

комітету до Монреалу є шось в роді проби, щоб цей комітет міг по своїм поверті перевести це між робітниками з як найменшим заворушенням. Це є ціна, якої домагається Сіенар від системи і від окружної фрейкерщини в заплату за її призначення.

І оце, товариші робітники, з вашої заробітної плати, з того, що відберуть вашим дітям хліб і масло, Сіенар хоче продовжати повну виплату святих дивідендів, а наші юніони урядники постарайтесь про те, щоб не перевести без ніякого протесту. Їхнім завданням є здушити всякий протест, який робітники можуть піднести, здушити всяку боеву робітничу партію і членів їївого крила деяких організацій.

Дуже потрібним являється для тих працюючих жінок, які вибере боеву робітничу партію, як довірених своїх представників, піти до Радянського Союзу і побачити контраст до всіх тих рیحів, які дивять жити робітницю в капіталістичних країнах, побачити успішну працю п'ятирічного плану індустріалізації і що він зробив для робітниць, перестудіювати фабричне життя, шкільне життя, опіку над дітьми, житлов. досвід і т. ін.

Це і було причиною чому скликано Всеукраїнську Конференцію в Торонто, яка започаткувала дистриктові конференції, щоб вибрати 5 або 6 жінок з фабрик, майнерських округів і з фармів, щоб вони відвідали Радянський Союз і опісля по своїй шкурі шалений "дей-оф", який відбився на їхніх рідях і на боевій здібности, а зараз на верх того всього накладають нам програму частинної праці. В бажанню залізничної компанії виплачувати шерівцям товсті дивіденди, вона позвільняє робітників на голодову діету, даючи їм два або три дні праці в тиждень. Проти цієї програми повинен піднятися гострий протест і боева акція зі сторони робітників. Ми не повинні допустити до того, щоб від нас і від нашої фамілі забрали кушок хліба дітяго, щоб клас паразитів купувався в роскошах.

Нема що надіятися, щоб ця боеву акцію підняли зрадничі провідники шіпових юніонів, які є вірними слугами Торнтон і Скі. Ця акція мусить бути незалежною акцією, за яку мусить взятися ліве крило в кожній партії і яка має бути організована на основі боротьби проти продажно-політичної фрейкерів і на основі домагаючись за 7-годинним дием праці і 5-денним тижднем праці без ніякої знизки заробітної плати. Ця акція мусить бути зв'язана з спільною акцією безробітних залізничних робітників і тих, що працюють і всі вони разом мають домагаються безплатної державної аскурації від безробіття.

Шоповий робітник.

ПРО ВИСЛАННЯ ЖІНОЧОЇ ДЕЛЕГАЦІЇ ДО РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ.

Майже кожна країна в світі, з винятком Канади, вислала свою робітничу делегацію до Радянського Союзу. Ця делегація складалася не тільки з робітників, але і з робітниць. Велика більшовицька революція так фундаментально змінила життя робітниць і завела економічну політику і соціальну рівність, що ці великі успіхи мусять бути спеціальним задоволенням для жінок робітниць у всіх капіталістичних країнах.

Міжнародні ситуації зараз є така, що кожної хвилі може вибухнути війна проти Радянського Союзу, викликана великими державами. Кожного дня капіталістична преса є занята фабрикуванням подвої пропаганди очерень проти робітничої республіки. Остання пропагандова війна за "християн-

ство", в якій папа, протестантські і єврейські реакціонери виступили спільним фронтом, є нічим-іншим, тільки вступом до отвертого збройного конфлікту, який зараз приготується. Жінки робітниць дуже легко поддаються під вплив смертельної отруї, яку їм піддають церква і панська преса і тому обов'язком кожного свідомого робітника є показати їм брехливий характер цих звітів, якими зараз переповнена вся брукова преса. Це можна зробити найкраще через висилку канадійської делегації жінок робітниць, яка зможе відвідати Радянський Союз та перестудіювати тамошні обставини.

В кожній капіталістичній країні сотки тисяч жінок вступають до великої індустріальної армії. В канадійських фа-

бриках працює зараз около 150,000 жінок. Вони терплять від низької заробітної плати, системи спід-ап, довгих годин праці, нездорових обставин, як також і від всіх економічних, політичних і соціальних недомогань, які є тісно зв'язані з капіталізмом. Велика маса жінок робітниць в Канаді є неорганізована і реакційні юніони певно їх неорганізують. Робітниця в пральнях, ресторанах і домашній служниці становить велику частину працюючого жіноцтва в Канаді і вони є також жертвами страшно експлуатації. Ніхто на має відваги взятися до організування цих робітниць крім комуністичної партії і членів їївого крила деяких організацій.

Дуже потрібним являється для тих працюючих жінок, які вибере боеву робітничу партію, як довірених своїх представників, піти до Радянського Союзу і побачити контраст до всіх тих рیحів, які дивять жити робітницю в капіталістичних країнах, побачити успішну працю п'ятирічного плану індустріалізації і що він зробив для робітниць, перестудіювати фабричне життя, шкільне життя, опіку над дітьми, житлов. досвід і т. ін.

Це і було причиною чому скликано Всеукраїнську Конференцію в Торонто, яка започаткувала дистриктові конференції, щоб вибрати 5 або 6 жінок з фабрик, майнерських округів і з фармів, щоб вони відвідали Радянський Союз і опісля по своїй шкурі шалений "дей-оф", який відбився на їхніх рідях і на боевій здібности, а зараз на верх того всього накладають нам програму частинної праці. В бажанню залізничної компанії виплачувати шерівцям товсті дивіденди, вона позвільняє робітників на голодову діету, даючи їм два або три дні праці в тиждень. Проти цієї програми повинен піднятися гострий протест і боева акція зі сторони робітників. Ми не повинні допустити до того, щоб від нас і від нашої фамілі забрали кушок хліба дітяго, щоб клас паразитів купувався в роскошах.

"УКР. ГОЛОС" БОЇТЬСЯ БІЛЬШОВИЗМУ

Петлорівщина скаже, що в 14 числі "Укр. Голосу" міститься "приказаніє" всім своїм читачам, як також викликає всіх більшовиків загалом, а українських зокрема. "Укр. Голос" пояснює своїм читачам, що більшовик не є українцем. Більшовик не можна називати українцем, хоч він і походить з української нації. "Український більшовик не є українцем". Всі більшовики, це мусить бути, але воно цікаве, як петлорівщина інформує своїх читачів. Виходить, що англійський консерват, або ліберал не є англійцем, бо він належить до політичної партії. Німецький комуніст не може бути німцем. Бритійський не може бути британцем, а лише москалем. Лише крайній реакціонер-фашист та закляті вороги робітничої класи взяли патент називати себе по народности.

Та не маюважне. Головне є те, що редактор "Укр. Голосу" в своїх "приказаніях" до читачів накликає їх, щоби вони "мали око над комуністами", себто над українським з'єднанням організованими робітниками і фермерами. Щоби не ходили на їхні представлення, концерти та збори, а лише, щоби вислали на їх підприємства та збори своїх "інформаторів". Значить, що "У.Г." не лише, що самий вислудується цією професією перед польською шляхтою та перед пануючими світа, але він навчав себе шпінюцького ремесла також і своїх читачів. Гарна "народна" газета!

Далше "У.Г." наказує своїм читачам, щоби вони не брали участі в робітничих демонстраціях, ні в страйках, щоби не мали нічого спільного з робітничим рухом. Коли робітники виходять на страйк, то читачі "У.Г." повинні отастися при праці та бути скебами, бути їжирними панам, терпіти голод, холод, зносити всякі наруги і в той самий час бути дьявольським до панського ладу та його порядків. Такі "приказанія" своїм читачам шляхетсько-петлорівського наймита — редактора "У.Г."

своім поверті розказали робітникам і робітницям Канади, що вони там бачили своїми власними очима.

Кожний класово свідомий робітник і робітниця повинні підтримати організування цієї делегації, допомогти в збиранні потрібних фондів і повинні подбати, щоби всі робітничі організації цим зацікавилися!

Зараз, коли імперіалісти з паціфістськими фразами на своїх губах і з активною допомогою соціал-демократичних фашистських агентів під назвою "робітничих провідників" є заняті приготуванням знищити робітничо-селянську республіку, обов'язком робітників і робітниць є мобілізувати свої сили для оборони Радянського Союзу. Висилка делегації жінок робітниць є великим кроком в мобілізації цієї оборони.

Тому беріться до цього завдання з як найбільшим ентузіазмом і хай в кожній частині країни робітники і робітниця працюють для здійснення цього плану. Наша делегація, яка буде вибрана зі всіх частин Канади і буде складатися з найдьявольських, найбільш довірених і найагресивніших жінок робітниць, поїде за нас до Радянського Союзу і поверне назад з подвійною енергією організувати маси робітниць і бідних фермерок проти імперіалістичної війни, проти капіталістичної експлуатації і за оборону Радянського Союзу.

Бекі Бюкер.

ським спекулянтам на Західній Україні. От ця петлю-але й організує також всіх рівниця скаже і прирає, своїх читачів для "шпінюцького ремесла". Тепер представте ісеяні робітників і селян не лише на Україні, але також й владу, або, як би так (вже знають в Канаді. Буде не лише ете що) рогі мала? боротися проти українських

Тільки Іжук.

ЯК У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ РОЗВИВАЄТЬСЯ ЕКОНОМІЧНА КРИЗА.

Ні Гувер, ні його "фінансові експерти" не в силі спинити економічної кризи.

Після жовтневого біржевого краху Гувер зібрав у Вашингтоні конференцію найбільших промисловців Злучених Держав, щоб виробити заходи боротьби проти економічної депресії. Як відомо, Вашингтонська нарада назначила дві основні категорії заходів. Перша виявилася у грандіозній програмі державного, муніципального, залізничного і промислового будівництва, що мала дати навантаження промисловості і зупинити розвиток безробіття. Друга мала за мету запобігти загостренню класової боротьби; а саме, представники найбільших промислових об'єднань Злучених Держав, зібравшись у Вашингтоні, обіцяли не зменшувати числа робітників, нанятих в їхніх підприємствах, і не зменшувати заробітної плати, а головне соціал-фашистської американської федерації праці Грін, за це дав обіцянку, що "робітництво не страйкуватиме". Групуючись на цих постановах Гувер заявив, що "процвітання американської економіки, не зважаючи на об'єднання крахи, залишається в основному непохитим".

Проте, минуло небагато часу і факти довели цілковиту безпідставність оптимізму Гувера та вашингтонських експертів. Не зважаючи на асигнування, справді дане їм від уряду Злучених Держав і від окремих штатів та муніципалітетів на воє будівництво, промислової продукції невинно зменшала. Листопад дав зменшення проти жовтня, грудень проти листопада, січень дав показники, що зменшення навіть журнално-фінансових кол "Вол-стріт Джорнал" визнає, що "криза", яку тепер переживають Злучені Держави, куди важча проти кризи 1920 року.

Справді, навіть якби будівня програма, що й намітила вашингтонська конференція експертів і була виконана, криза в найкращому разі була б тільки послаблена: Річ у тому, що криза 1920 р. була подолана порівняно за короткий час, завдяки умовам, яких тепер немає. Швидкому вживанню кризи 1920 року сприяло, поперше, післявоєнне поживлення, що до цього спричинило товарний голод, який стався через довгочасну війну по багатьох найважливіших світових ринках. Далі, 1920 р. позначився великим розвитком автомобільної промисловости, що перешла на масове виробництво радіопромисловости, кінопромисловости та авіапромисловости. Тепер мало, що не може бути й мови про товарний голод, але не в самих тілах Злучених Держав, а й на всьому світовому ринку помітні симптоми перепродукції та затоварювання. Навіть буржуазна статистика визнає зростання утруднень збуту, накопичення на складах запасів збутових фабрикатів, напівфабрикатів та сировини. Один з найпереконливіших грізних симптомів є накопичення запасів основних видів сировини за невтримного зменшення цін, що відбувається, не зважаючи на маневри міжнародних і місцевих монополістичних об'єднань. Це показує, що промисловість не годна використати низькі ціни, залишає сировину

компартії що організує пролетаріат на боротьбу проти наступу капіталу і проти-соціал-фашизму швидко зростає. Лави компартії й революційних профспілок поповнюються масовим допливом робітників.

Отже зрозуміло, що фашистська федерація праці розвиває несамовиту агітацію проти революційних профспілок та компартії. Уряд уже загодиться забронити легальну діяльність американської компартії. Дальший розвиток економічної кризи в Злучених Держав, цілком неминує, спричинити її до дальшого загострення класової боротьби. Фашистський терор, безсильний тепер зупинити революційну боротьбу робітників, буде такої самий недейсний, коли революційне піднесення охопить нові сотні тисяч мільйонів робітників. Байка про американське "процвітання" знищена вкрай. Знищена й зрадничка теорія правих ухильників, що з Пенером та Лестоном на чолі не кілька місяців тому силкувалися довести, начеб то американський капіталізм у становищі винятковому, наче в Злучених Держав немає ґрунту для загострення класової боротьби пролетаріату. Великі класові зворушення розвиваються в усьому світі, й одна з найважливіших дьяльниць цих зворушень — саме Злучені Держави. Немає також сумніву в тому, що дальший розвиток американської кризи супроводитиметься не куди глибокою та гострішою економічною кризою в Європі, ніж та, що спостерігається тепер, і це більшим загостренням класової боротьби, ще більшим посиленням фашистського терору та ворожості проти соціалістичної батьківщини всіх працівників — Радянського Союзу.

Також цілком брехливі, як виявилось, були й запевнення соціального характеру, що їх зробили Гувер і вашингтонські експерти. Звільнення робітників набули масового характеру ще в листопаді і грудні. На 1 січня число звільнених досягло 500 тисяч. Протягом січня звільняли далі й у це більших розмірах. Та не лише звільнення на великих підприємствах збільшує кількість безробітних. Навіть американська буржуазна преса визнає, що 1930 р. сльде сподвижників масового банкруцтва середніх і дрібних фірм. Уже в жовтні у Злучених Держав збанкрутувало понад 2,000 фірм, з насильством, більше, як 40 мільярдів доларів. А кожне ж банкруцтво викликає на вулицю робітників і службовців. Виявилася брехливість і запевнень про збереження рівня заробітної плати. За даними навіть міністерства праці, скорочення загальної суми зарплати більше як на 3% перевищує процент скорочення числа робітників. Уже ця цифра досить показова. Але відомі й інші факти, ще виразніші: приміром, відомо, що до сталеварної підприємства в районі Понгстани зменшили заробітну плату на 20%. Текстильні підприємства у Норт Каролайні також зменшили заробітну плату. Орган американської компартії "Дейлі Воркер" пише з цього приводу, що це є початок загального наступу на зарплату по всій американській промисловості.

Зрозуміло, за такої обставини обіцянка соціал-фашиста Гріна така сама реальна, як і обіцянки промисловців. Загострення класової боротьби виявилось в Злучених Держав з нечуваною силою. Демонстрації безробітних відбуваються раз-у-раз по всій країні, страйки виникають один по одному. Уряд і ватажки американської промисловости взяли до уваги фашистського терору. Десятки звісток з різних кутів Злучених Держав протягом грудня, січня і початку лютого доносять про криваві сутички між демонстрантами безробітними і поліцією, між робітниками страйкерами і страйкдолами. Вплив американської

кризи набули масового характеру ще в листопаді і грудні. На 1 січня число звільнених досягло 500 тисяч. Протягом січня звільняли далі й у це більших розмірах. Та не лише звільнення на великих підприємствах збільшує кількість безробітних. Навіть американська буржуазна преса визнає, що 1930 р. сльде сподвижників масового банкруцтва середніх і дрібних фірм. Уже в жовтні у Злучених Держав збанкрутувало понад 2,000 фірм, з насильством, більше, як 40 мільярдів доларів. А кожне ж банкруцтво викликає на вулицю робітників і службовців. Виявилася брехливість і запевнень про збереження рівня заробітної плати. За даними навіть міністерства праці, скорочення загальної суми зарплати більше як на 3% перевищує процент скорочення числа робітників. Уже ця цифра досить показова. Але відомі й інші факти, ще виразніші: приміром, відомо, що до сталеварної підприємства в районі Понгстани зменшили заробітну плату на 20%. Текстильні підприємства у Норт Каролайні також зменшили заробітну плату. Орган американської компартії "Дейлі Воркер" пише з цього приводу, що це є початок загального наступу на зарплату по всій американській промисловості.

Зрозуміло, за такої обставини обіцянка соціал-фашиста Гріна така сама реальна, як і обіцянки промисловців. Загострення класової боротьби виявилось в Злучених Держав з нечуваною силою. Демонстрації безробітних відбуваються раз-у-раз по всій країні, страйки виникають один по одному. Уряд і ватажки американської промисловости взяли до уваги фашистського терору. Десятки звісток з різних кутів Злучених Держав протягом грудня, січня і початку лютого доносять про криваві сутички між демонстрантами безробітними і поліцією, між робітниками страйкерами і страйкдолами. Вплив американської

В цілому волинському воєвядки арештовано 36 осіб, яких підозрюють, що вони брали участь в комуністичній акції. Всіх арештованих відвезли до Лушкя.

ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС.

Акт обвинувачення проті 17 учасників торішнього атентату на Східні Торги Попадюка і товаришів вже готовий. Між обвинуваченими є 15 молодих студентів і ремісників та 2 дьяльці, з яких одна відповідатице з вільної столи. Процес розпочинається в другій половині травня.

АРЕШТИ.

Контр-революційні Змовники "СВУ" Перед Пролетарським Судом

Хоч суд над керівниками "Спілки Визволення України" вже закінчився, то ми все ж таки вважаємо, що хід цієї розправи є надто цікавий, бо він викриває всю роботу петлюрівської контрреволюції, яку вони й самі одностайно тепер засудили. Щоб дати повну, вичерпуючу картину роботи цих недобитків петлюрівщини, ми рішили друкувати звітні матеріали обвинувачених до кінця. В одному з найближчих чисел міститимемо надто цікаві звітні матеріали соціал-демократа Гермайзе. Робимо ми це й у тому, що в Канаді наша газета одиноко подає повністю цілий хід процесу.

"ЯК НА ЦЕ БУДЕ ВОЛЯ НАЙВИЩОГО СУДУ"

Далі громадський обвинувач скриво вивільє ствердження Дурдуківського до радницької школи. Вивільєть, що підсудний був проти пропаганди комуністичних ідей в школі, бо вірив у мільйонізм, був проти того, що на курорті посилюють дітей робітників, був проти антирелігійної пропаганди серед дітей, проти комуністично-педагогічної школи, за націоналістичне виховання дітей. Його обвинувачувало те, що роздавав проклади класово діючі в школі й не дає можливість вчитися дітям духовності, неманія і кушні.

Отже тов. ЛЮБЧЕНКО робить цікаво зрозуміти, чому коли Дурдуківський призначив б на містера освіти, то він значимі цілком перебував би школо й організував би там навчання за тими ідеями, що їх пропонував "СВУ".

ЗАСІДАННЯ СУДУ 23. БЕРЕЗНЯ.

Засідання Найвищого Суду 23. березня почалося допитом підсудного Дурдуківського від прокурора тов. АХМАТОВА. Перше, що цікавить прокурора, — не встановити, як взагалі старий педагог, колишній директор першої української гімназії Дурдуківський поставився до утворення трудових шкіл.

ДУРДУКІВСЬКИЙ признається, що до реформи школи він поставився негативно, вважаючи, що доцільніше було б замістити її гімназією.

Далі тов. АХМАТОВА цікавить, чому на думку підсудного становище Академії стало небезпечне й загрозливе, ніби саме з того моменту, коли за ініціативою освіти призначили тов. Скрипника.

ДУРДУКІВСЬКИЙ: — Тоді почалися всі ревізії Академії, перевірки тощо. Це могло відбитися на тому, що цілий ряд національних діячів мав би вийти від Академії.

Тов. АХМАТОВ: — Чи не можна зробити з цього такого висновку, що з того моменту, як роздала почала не тільки допомагати розвитку української науки, а й піднімати прикладницьку, що собою являє Академія з політичного боку, він почав вважати, що становище Академії Наук небезпечне?

ДУРДУКІВСЬКИЙ: — Можливо, що й так.

У зв'язку з цим виникає друге питання — про науково-педагогічне товариство.

Тов. АХМАТОВ: — Чи не думали ви про встановлення науково-педагогічного товариства, що його заснували при Академії Наук, діяльності Наркомосу і Окружкомі?

ДУРДУКІВСЬКИЙ: — Такого широкого плану не було. Це було б за надто сміливо. Але, отримавши такий напрямок був, щоб, принаймні, мати свій робітничий орган.

На запитання, що його не задовольняло в системі радницької освіти, Дурдуківський відповідає, що спочатку він з великим підозрінням ставився до українців, хоча і сам він прийняв. Далі його турбувала класова подвійність і нарешті, він був проти сепаратизму.

ДОПИТ ПІДСУДНОГО ГРЕБЕНЕЦЬКОГО.

"Ми боролися... за пригнічення нашого народу" — каже Гребенецький.

Суд переходить до допиту підсудного Гребенецького, члена центру "СВУ".

Відповідаючи на запитання прокурора тов. МИХАЙЛИКА, ГРЕБЕНЕЦЬКИЙ говорить, що він сам свідомо, свідомістю вчителів географії, а з 1924—25 р. був помічник завідувача першої трудової школи Шевченка в Києві — підсудного Дурдуківського.

Підсудний стверджує все, що вже свідчавши інші підсудні про першорядну організацію "СВУ". Він — Гребенецький на запрошення Дурдуківського зайшов до нього на квартиру в місті Галичі, чи на початку червня 1928 р. і там застав Ефремова, В. Чехівського, Ніковського, Гермайзе й Стариньку-Черняхівську. Це були перші організатори збори.

ГРЕБЕНЕЦЬКИЙ каже, що йому доручили зібрати гроші на пам'ятник Петлюрі. Щодо долі цих грошей, то, як говорить Гребенецький, він передав їх Дурдуківському й нічого не чув про те, куди вони ділися.

ГРЕБЕНЕЦЬКИЙ визнає, що ідеологічне виховання дітей у школі імені Шевченка було анти-радницьке. Він говорить, що педагоги школи були на засіданнях і зборах конії підготовки для того, щоб стати на їхній бік.

Тов. АХМАТОВ: — Які тепер ваші політичні переконання?

ГРЕБЕНЕЦЬКИЙ: — Я дійсно побажав, що ми боролися не за визволення України, а за ще більше пригнічення нашого народу, від якого його злизнала радницька влада. У цьому свідомо визнаю свою провину. І далі, на запитання свого оборонця, Гребенецький знову визнає свою шкідливість "СВУ", що поширювала анти-радницьку ідеологію організації, що дала дійсно ґрунт для чужої інтересів, провадила анти-радницьку роботу. Гребенецький визнає, що "СВУ" дала чужоземним державам, які вєсь час проваляли

ГРЕБЕНЕЦЬКИЙ: — Я гадаю, що це безперечно так. Принаймні, я розповів те, що я пережив, прочув, усім своїм серцем, кров'ю серця, соком своїх нервів, так воно дійсно і було.

Допит підсудного Гребенецького закінчено.

ДОПИТ ПІДСУДНОГО ТОКАРІВСЬКОГО

"Мені хотілося б... припинити надалі цю зраду, це шкідництво, це страждання" — каже Токарівська.

ТОКАРІВСЬКА — член "СВУ", вчителька суспільствознавства в школі ім. Шевченка. На прохання прокурора тов. АХМАТОВА, вона розповідає про себе.

Кількі підсудна була за члена студентського марксистського гуртка в Києві, потім за члена української соціал-демократичної партії. Приходо роздавав вона зустріла з недовіром, бо, стоячи на меншовицьких позиціях, вважала, що з одного боку, перетворити соціальні реформи, що їх нагромадила комуністична партія, це, мовляв, рано, а з другого — вона перш була того, що до внутрішніх справ держави втрутитися Європа і "радянська влада все одно не існуватиме".

Одного разу, 1928 року, на вечірці Дурдуківський висловив думку, що треба об'єднати українську інтелігенцію на випадок зміни влади, а також виховувати дітей у сусі націоналістичному дусі, щоб підготувати їх до ідеї державного устрою... Усі ці думки та пропозиції він пропонував тримати в таємниці.

ТОКАРІВСЬКА: — Я не хочу сказати, щоб не було свідомо...

Саму підсудна визнає, що школа ім. Шевченка, мило казачи, "не була радницькою школою", бо гурток "СВУ" перекладав їй у цьому.

Тов. АХМАТОВ: — Своєю анти-радницькою ідеологією ви бажали поширювати широко серед учнів школи, ви намагалися втягнути нові кадри молоді на боротьбу за визволення України від радницької влади? Як ви вважали, як робота, що її провадила шкільна група "СВУ", — була свідомо шкідливою на культурному фронті?

ТОКАРІВСЬКА: — Так.

Наприкінці підсудна робить таку завуальовану аналізу всієї своєї роботи, мого життя й роботи нашого шкільного гуртка привела мене не тільки до засудження, — це завжди мало слово, що не вміщує всього того, що я хотіла б сказати. Вся наша робота й життя, вся ідеологія в цілому, вся ця праця, цей злочин — заслугують на свій глибокий засудження. Тут є йронія й прищирство. Я відверто й широким серцем кажу, що я трагічно пережила весь цей період. Мені хотілося б лише одного — припинити надалі цю зраду, це шкідництво, це страждання.

Я не можу з цього місця не звернутися до всього чинителя, бо знаю, що велика частинка його давно пішла за радницькою владою. Достойно того, як реагувала ця інтелігенція на цей процес. Я маю на увазі ту частину інтелігенції, яка ще хитється, не доірає розвадіти, яка зазначається аполітично: отже, я маю звернутися саме до цієї частини інтелігенції й закликаю її припинити наш процес, бо я глибоко переконана, що аналіз може привести лише до одного — до спільної, одностайної, ширшої праці з радницькою владою, на чолі якої стоїть комуністична партія.

Це моє останнє глибоке переконання, що його я хотіла б, щоб інтелігенція почула."

Далі гурток звернув увагу на "революційну" працю дітей до школи, ставлячи ставку на дітей української буржуазної інтелігенції, бо ім, на думку представників "СВУ", легше прийдеться анти-радницькі ідеї. Але приймати тільки дітей буржуазної інтелігенції в радницьку школу, навіть за умов, коли нею керував Дурдуківський, було дуже важко, а змішувати їх з дітьми робітників і селян — це не входило в програму. Отже, поруч груп дітей української буржуазії, утворили рівнобіжні групи, що до них набирали "демократичних дітей".

Тов. АХМАТОВ: — Значить, у вас був певний класовий принцип. У вас діти інтелігентні навчалися в одній групі, а демократичні склад дітей був у другій. Це було теж обумовлено вашими педагогічними поглядами?

ТОКАРІВСЬКА: — Я не хочу сказати, щоб не було свідомо...

ДОПИТ ПІДСУДНОГО ЗАЛІСЬКОГО.

Коли б знав, хто належав до "СВУ", то пішов би був в інше місце.

ЗАСІДАННЯ НАЙВИЩОГО СУДУ 24 БЕРЕЗНЯ.

24 березня найвищий суд почав допитувати підсудного ЗАЛІСЬКОГО — викладача першої київської трудової школи, що був за члена "СВУ" і провадив контрреволюційну роботу через шкільну групу цієї організації. Заліський соціальним положенням син священника, він належав до партії українських соціалістів-федералістів.

Під час допиту підсудного від прокурора тов. АХМАТОВА, підсудний намагався подати своє минуле в адекватному вигляді. Він мовляв, вступив до партії соціалістів-федералістів жартува. Зустрів його знайомий і порадив: "Ця партія соціал-федералістів, на мою думку, більше підходить для нас, і соціалізм ця партія ставить, як державний лад, проти якого не заперечує, земельне питання правильно розв'язує. До того ж, націоналістичні питання ця партія розв'язує краще за всі інші". Після такої розмови, Заліський "безосередньо" й попрямував до партії соціал-федералістів.

Тов. АХМАТОВ: — Ви побачили 1924 р., а в якому році ви вступили до "СВУ"?

ЗАЛІСЬКИЙ: — Наприкінці 1927 р. Тов. АХМАТОВ: — Вступили до "СВУ", щоб провадити роботу на користь радницької влади?

ЗАЛІСЬКИЙ: — Ні. На це запитання мені соромно відповідати. Я пішов до "СВУ" тому, що був проти роздачі й хотів самостійно української республіки.

Далі Гребенецький говорить: "Тепер я багу, як на Україні розвивається справжню українську науку під провадом комуністичної партії, що розвивається Українська Академія, інститути, дослідні кафедри, що наукові дослідження в широкому обсягу, на Україні дійсно й пишном росте українська наука, з'явилася українська книжка, що могутнім потоком заліває всю Україну, ідучи до широким мас."

— "СВУ", — говорить Гребенецький, — була "організація німецька, неадекватна, безглуздова".

Голова суду тов. ПРИХОДЬКО: — А чи дійсно ширі ваші висновки про наше переродження тепер?

ГРЕБЕНЕЦЬКИЙ: — Я гадаю, що це безперечно так. Принаймні, я розповів те, що я пережив, прочув, усім своїм серцем, кров'ю серця, соком своїх нервів, так воно дійсно і було.

Допит підсудного Гребенецького закінчено.

ДОПИТ ПІДСУДНОГО ТРЕЗВИНСЬКОГО.

"Мені стало соромно що моя імя стоїть серед списку членів "СВУ" — рече Трезвинський.

Після Заліського суд перейшов до допиту підсудного члена шкільної групи "СВУ", викладача школи ім. Шевченка ТРЕЗВИНСЬКОГО. Він сам характеризує себе, як людину, що спочатку не розуміла Жовтневої революції, злякалася її. Трезвинський вважає, що вона стала на перешкоді до здійснення націоналістичних ідей. Протягом кількох років у нього було велике вороже ставлення до комуністичної партії; він іноді навіть радив з нею відійти, але 1925 р. під впливом досвідченого й соціалістично будувачів, в нього почався поступовий злам у бік радикалів. А коли в 1927 р. на власні очі побачив Волхов-Снігурди й у Києві і з розмовив, він зрозумів, що це була революція, що трудяща людина здолана, цей процес еволюції піднімався.

Як же він з такими поглядами став членом контрреволюційної організації, — запитав прокурор тов. АХМАТОВ.

ТРЕЗВИНСЬКИЙ розповідає, що це не сталося зовсім випадково. В школі ім. Шевченка, де він почав працювати 1928 р., існував якийсь, що вчителі кілька разів на рік збиралися самі від себе й розмовляли про різні педагогічні справи, щоб мати з'ясування в різних питаннях відшколи, яких Дурдуківський бажав ширше об'єднати навколо себе. Отже, в Прехорові, іноді в Токарівській, або Гребенецького почали обговорювати товариські справи, спілкували тощо. Восени 1928 р. на одному з таких зборів Дурдуківський запропонував учителю об'єднати їх і далі навіть політичне співробітництво, вперше подавши назву "СВУ". За словами Трезвинського, він був проти цієї гучної назви, бо йому здавалося, що вчительський гурток не зможе нести політичну роботу в такому обсязі що до нього зобов'язувала сама назва.

Тов. АХМАТОВ: — Чи не вважаєте ви, що "вас просто обдурили, втягли до організації, про мету якої ви зовсім не знали?"

ТРЕЗВИНСЬКИЙ не дає прямої відповіді й говорить: — "Я не знаю... Я думаю, що Дурдуківський мав підстав мати мене в організації."

Тов. АХМАТОВ: — А ви знаєте, що ця група, до якої ви вступили і яка, як вам тепер не відомо, була складовою частинкою загальної контрреволюційної організації?

ТРЕЗВИНСЬКИЙ: — Я тоді цього не знав. Підсудний засуджує свою політичну помилку, яка виявилася в тому, що він брав участь в анти-

радницькому суді, який відбувся в перше вперше судити радницький суд, його свого часу судили й засудили до вислання за контрреволюційну агітацію.

ПОЛІТИЧНЕ ХУЛІГАНСТВО.

Далі на запитання тов. АХМАТОВА, Заліський розповідає такий випадок щодо про нього йому говорив підсудний Холодний. Цей Холодний — колишній науковий співробітник ВУАН, доктор київського ІНО, похвалився Заліському тим, що він оприкував у Чернігові пам'ятник Леніна атраментом.

Тов. АХМАТОВ: — Ви всі такі серйозні люди, викладачі, науковці, а тим часом усі виші дії, про які я вас питаю, мають не тільки анти-радницький характер, а і ще можна якось назвати. Може, самі можете підібрати назву?

ЗАЛІСЬКИЙ: — Це політичне хуліганство.

Далі Заліського допитує оборонець тов. КОВАЛІВСЬКА. Під час допиту від оборонця Заліський говорить, що вважає себе за винного й засуджує свої старі погляди, як члена "СВУ".

Колі далі голова суду тов. ПРИХОДЬКО нагадує підсудному про його звання на попередньому засіданні, де він, розповідаючи про свою шкідливу роботу в школі, говорив, що ідеєю виконувати свої обов'язки в школі, він говорив про те, що нечесне виконання його обов'язків було тому, що він розповідав дітям несподівано анекдоти. Наприкінці підсудний запевняє суд, що тепер він відмовляється від усіх старих поглядів і що "коли б він знав, хто належав до "СВУ", то він би пішов в інше місце, тобто став ширим радницьким робітником. Але така лавна Заліського звучить непереконливо.

Допит підсудного Заліського закінчено.

ДОПИТ ПІДСУДНОГО ДУРДУКІВСЬКОГО.

Тов. МИХАЙЛИК встановлює таке: Старинька-Черняхівська брала участь у засіданнях президії "СВУ" в червні, у вересні й жовтні 1927 року, у січні 1928 року, коли обговорювали справу про вибори нового митрополита, була присутня на засіданні президії в травні 1928 року, наприкінці вересня

1928 року, в жовтні 1928 року й на останньому засіданні президії, що відбулося в кінці березня, або на початку квітня 1929 року, де обговорювали доповідь Черняхівського про його законорний вряжки.

Всі ці звання Дурдуківський тепер стверджує.

Отже, тов. МИХАЙЛИК робить висновок — "Як ви гадаєте, коли Старинька-Черняхівська брала участь у всіх засіданнях президії, що їх оце передаємо, то не є відхід її від роботи в центрі, чи ні? Старинька займає таке ж місце в президії, як Дурдуківський, як Ніковський, як решта членів президії?"

ДУРДУКІВСЬКИЙ: — Приблизно так.

Далі прокурора цікавлять окремі моменти з політично-громадської діяльності Гермайзе. — Чому Гермайзе став змінюючимся — з переконанням, чи за директивним указом організації? — запитав тов. Михайлик.

ДУРДУКІВСЬКИЙ спочатку говорить, що ніби Гермайзе пішов до зміновлювачів з "переконанням", що він взагалі був "відійшов від Ефремова й самого його — і тільки не поринав старих звичок і українською громадським".

Тов. МИХАЙЛИК нагадує, що на попередньому засіданні Дурдуківський характеризував Гермайзе трохи іншаче, а саме: "За згодою Ефремова й взагалі "БУД", — писав він, — Гермайзе, начебто змінюючимся, одержав кафедру історії в ІНО... Виходить, що Гермайзе відійшов директивну ідею "БУД" і від Ефремова на те, щоб змінив тактику й почати активно працювати в ІНО."

ДУРДУКІВСЬКИЙ визнає, що він тепер цього не може ствердити, бо, мовляв, останнього часу ми Ефремовичем і Гермайзе не було вже призначеними до суду.

Далі Дурдуківського допитує суд. У попередніх віданнях підсудний зазначав, що школа імені Шевченка мала певний ґрунт, щоб спрямувати свою роботу в бік фашизму. На запитання голови, підсудний пояснює, що він припускає можливість фашистського напрямку для всієї України. Отже, школа не могла бути винятком.

ГОЛОВА: — А як ви ставилися до комуністичної програми в школі імені Шевченка?

ДУРДУКІВСЬКИЙ: — Програму виконували старанно, але я особисто вчився в не вкладав. Взагалі ж, напрямком виховання дітей був не комуністичний.

ГОЛОВА: — А провадили ви боротьбу за те, щоб зробити саму програму не комуністичною?

ДУРДУКІВСЬКИЙ: — Почасти це було в гуманітарних предметах, які відбивають певну ідеологію. Наприклад, викладаючи літературу, або історію, ми мали задання налати програму націоналістичного характеру, вести дітей в анти-радницькому напрямку й боротися з ітернаціоналістичними ідеями в школі. Дурдуківський признає також, що він був проти запровадження класової діли в школі, проти класового виховання дітей.

ГОЛОВА: — Як політичною метою кваліфікується ваш чинник, коли ви гальмували проведення комуністичного дитячого руху, тощо?

ДУРДУКІВСЬКИЙ: — Спочатку я думаю, що не треба робити тому, що його вимагає педагогічна сумлінність, але тепер я переконаний, що це була певна тенденційність і зневажливість до всього комуністичного. Дурдуківський стверджує далі, що він ставив собі за завдання налати ідеологію радницької школи й дати цього, виступаючи перед батьками дітей і доповідати, несподівано критичну програму за те, що вона, мовляв, не класована. "Я зрозумів, — говорить він, — що в умовах революційної діяльності, у цьому тежучому морі, можна було відоконатити, але ж впровадженню до радикалів підштовхнула мене на її виступи."

ГОЛОВА: — Чи можна я зробити висновок, що як керівник шкільної групи, як член "СВУ", намагалися через свою групу провадити шкідництво в школі?

ДУРДУКІВСЬКИЙ: — Так.

Далі запитав член суду тов. ВОЛКОВ.

Тов. ВОЛКОВ: — Чи не давали ви таких свідчень, з яких видно, що ви провадили саботаж у соціалізації?

ДУРДУКІВСЬКИЙ: — Коли я говорю, що ми мовчали довгий час, то це, значинно, умисний саботаж.

Тов. ВОЛКОВ: — Щоб не здійснювати соціалізації?

ДУРДУКІВСЬКИЙ: — Звичайно, щоб не здійснювати.

Член суду тов. СОКОЛІВСЬКИЙ запитав: — Ви берете на себе відповідальність за те, що Павлушків і Матушевський пішли до "СУМ"?

ДУРДУКІВСЬКИЙ: — Так. Беру на себе відповідальність, бо коли б Павлушків не зій з мною і з Ефремовичем під одним дахом, він би не пішов тим шляхом, що привів його на лаву підсудного.

(ДАЛІ БУДЕ)

Товариші, відповідайте передлаву на "Укр. Роб. Вісти"!

ПОЛЬСЬКА ПОЛІЦІЯ ВЧИЛА ПОГРОМ НА СЕЛЯН ЗАБОЛОТОВА В ДЕНЬ ПЕРШЕ ТРАВНЯ 1924 Р.

В пам'ять шестиріччя героїчної смерті селянських демонстративів Покуття в Заболотів, пов. Снятин.

Видано в святкових строкх. Сьогодні свято борні! Сьогодні наша пісня збралася, сьогодні світ ший в огні! (Семченко)

Давфін, Ман.

Разом з пролетаріатом цілого світу святкували і селяни Покуття на Західній Україні день 1 травня 1924 р. Шість літ проминуло від того Першого травня, коли селяни, які залишилися позаду в історії визвольного руху пролетаріату Західної України.

Польська влада заборонила святкувати день 1 травня 1924 року. Селяни Покуття не зважаючи на заборону, вирішили відсвяткувати день 1 травня в містечку Заболотів, пов. Снятин. В тім святі взяло участь 20 сільських селянських і коломийських. Поліція було в містечку 60, а окол 40 десективів.

Перед десятою годиною рано, а саме о 10 годині, величезна маса селянської бідноти, але поліція не допустила їх в місто.

І лише завдяки героїчній постаті жінок-селянок, які почали прориватися селянам з Глиньця, Тривця, Рупиня, Тростяниці і інших сіл через міст на річці Прут, який обсадила була поліція. Селянки прямо кинулися на поліцейських штурмом і вперли поліцію.

Тисячі маси селянської бідноти з Глиньця, які манювали в поході до Заболотова, були зустрічені поліцією на дорозі. Стали. Перейти неможливо через діє поліцейських штабів. Кілька жінок розстріляли свої груди і рудили з криком: — Коли нас вразить сини! Вони кинулися грудом на багнеті і прорвалися у місто, а за ними тисячна маса селян.

Двадцять тисяч селянської бідноти заповнили Зарінок над Прутом. Над головами 20 тисяч селян повисли два Червоні прапори Комуністичної Партії Західної України. Поїхавши до містечка, поліція вийшла до селянських горах, а втіти не вдалося далі як на Чорногорську Гору, де колись славний Добутин вів своїми опричниками і мстився на правах людського кривду.

Виступив бесідник, сказав коротеньку промову і всі рушили на ринок. Сотні поліцейських були беззбройні. Нехіж спинився на ринку. Поліція наважилася розбити мітинг, забрали прапори і арештували бесідника. Поліція вийшла як завжди на ринок, але загарю, бо замість прапорів побачили лише два голі державки.

Оказавшись поліція вийшла в гоню, щоб дістати в свої руки бесідника, але селяни заступили їм дорогу своїми грудьми.

ОТАК КРУТИТЬСЯ МАШИНА ВИЗІСКУ ДОВКОЛА МАЙНЕРА.

Тейлортон, Саск.

Велика індустріальна криза охопила майже всі капіталістичні країни. З кожним днем на сторінках робітничої преси подіймаються нові числа зростаючої безробітності та жертв поліцейських нападів, що вбивалися праці або хліба.

Я працював в одній майнерській околиці саскешевської вугільної індустрії. Там же була компанія завдала кілька тисяч акрів землі, відкрила майну, побудувала свої сторони та й спокійно робить бізнес. І так заводіли життям робітників, що вони стають їхніми рабами, яких не було навіть в феодальних часів.

Вранці, коли тільки втрупили шесту годину, як ще на вільні панські погоничі смаченько сплять, під майнерським магіном можна бачити робітників, що чекають-забрати потрібні річі і йти в підземелля.

Не раз в зимові морозні ранки приходилося довго вистояти, поки босівські пагачі відчинять двері.

Майнери розділені на дві класи: одна робить на годину, а друга на півтори. Найгірше карає себе той, що робить на контракт.

Без цієї машини уладжена так, що не завжди, де починається вивід, а де кінчиться. Праця важка, боси сидять собі в офісах і рахують готівку, а робітничі робітники гонять до загину. Довгі літаки без перестанку виводять невеличкі віки на залізничні путях і виводять на вагу, а по "творовій совісті" босів виводять з того дещо робітників.

Від семи годин рано до шестого вечером, скринять, гурюють, гудуть, пишуть, а все те творить гармоною тяжкої майнерської праці.

З кожним днем стає гірше. Пани, щоб мати більші зиски, утворюють машини, а в багатьох випадках замінюють тяжку майнерську працю просто

малолітніми дітьми, бо цей молодий майнер виконує зручніше роботу і за дешовшу платню, як дорослий. Таких молодих майнерів випродукували наші люди багато, що змалу починають бути ворогами рідного батька, котрий за двадцять літню працю не дістав нічого, а дітей, яких він годував тяжким трудом, виховав на панських босів.

Боси починають організувати сильні відділи бойовиків і пороко настрюють не тільки проти майнерів, але всього робітничого руху, який бере перевагу над капіталістичним світом.

Від кількох років боси беруться на способи: до роботи приймають найбільше жонатих з родиною. Коли такі робітники переїдуть літні місяці, працюючи день або два в тиждень, задовяться по вуха, тоді зимові боси заставляють працювати його, щоб відробити в компанійній сторі, а коли деякі відділи відробить, то на весну дають лейдаф.

Отак крутиться машина вивідку дощолка того майнера, як деки не вимочко останньої краплини сил і здоров'я. А могло б бути ласке зати і працювати, коли б майнери були ерідомі, мали свою босю волю.

Робітничий.

ЛЮТУЄ ПОЛІЦІЯ В МОНТРЕАЛІ.

Монтреал, Кве.

Монтреальський комітет безробітних рішив сплатити мітингу безробітних в Ланін, Кве. На тому мітингу замітили поліцейські безробітні, які причинили отого масового безробіття, та обміркувати справу ритуанку безробітних від голодної смерті.

Весь день було приготувано. Оголосження роздали заздалегідь, тажко вийшло наперед. Мітингу виглашено на 13 квітня в 2 годину пополудні. Вже стали робітничі ехольдери в означений час, одначе сали була замкнена. Власник тієї гали, яку ми ввійшли, повідомив нас, що офіційна заборона йому ввійти на мітинг. Та безробітні тимчасом зашли в будинок, страшно обурені поступком поліції. Це трохи й поліція кинулась поміж безробітних і стала гонити їх наперед себе. Через дві години ввійшли поліцейські.

ПЯТНУЄМО ЧОРНУ РОБОТУ ПЕТЛЮРІВСЬКИХ ЗМОВНИКІВ.

Саскатун, Саск.

В неділю, 9 березня ц. р., відбулося протестативне міче в Українській Республіці Домі в Саскатуні, Саск. В годині 2.30 пополудні, коли сали УРД була заповнена робітниками і робітницями голова тов. Ю. Крапц відкрив віче й понавів його цілі. Першою справою було безробіття. Тов. П. Петелько у своїй промові обширно й зрозуміло пояснив присутнім безробіття, що воно це ніколи не було так масовим і застрашувачим як зараз і то у всіх капіталістичних країнах. Безробіття було, є і буде так дово зростати, доки буде існувати капіталістична система. Одною дорогою до виходу це організація робітників, бо тільки організаційно робітничі можуть усунути ці перешкоди, які стоять на дорозі по ліквідації їх життя.

Тов. П. Дармак говорив також в справі безробіття в угорській мові.

Другою пекучою справою було здемаскування протестів і роботи вей контрреволюційної брехні. В цій справі збрав слово тов. В. Грещук. В своїй односторонній промові розповів присутним про всю огидну й запродажничу роботу української контрреволюції від перших днів Жовтневої революції по сьогоднішній час.

Після його промови тов. П. Трач, а кінцеве слово збрав тов. О. Ровний, якого на протестативній вічу жовто-білоризні викликали з сали. Хоч товариш не є членом наших організацій, він висказав дещо, що він бачив на тому вічу патріотів.

На закінченні голова прочитав виготовлену резолюцію, яку зібрані прийняли односторонньо. Резолюція звучить: "Ми робітники міста Саскатуну й околиці зібрані в Українській Робітничій Домі 9 березня о годині 2.30 пополудні в числі 300 осіб, вислухавши доклад і висловили справу чорної контрреволюційної ефривішши на Радянській Україні і всієї чорної робіт всіх контрреволюційних елементів на Західній Україні під Польщею в зв'язку з падомом на Радянській консулат у Львові, як теж всю зрадницько-контрреволюційну роботу українських петлюрівців поза границями українських земель відносно Канади — протестуємо проти всієї контрреволюції й погромів, які вчинили українські фашисти у Львові на Радянській консулат, як теж проти всієї чорної рати тут в Канаді, яка веде завзяту агітаційну боротьбу проти наших українських робітничих організацій об'юваннями і ріжкими провокаційними й брехливими доносами на них. Ми прирікаємо боро-

нити робітничі організації, обороняти здобутки революції в Радянській Союзі й не допустимо до повернення капіталізму, поміщицтва й куркульства на Радянській Україні."

Резолюцію прийнято односторонньо. Робкор.

А ПРО ГНЕТ ТРУДАЩИХ В ПОЛЬЩІ І НЕ ЗГАДАЛИ.

Домініон, Н. С.

Одного разу я зайшов до одного свого товариша, який є членом РЛТ. В нього застав я чимало інших робітників, які завели між собою дискусію про Радянській Союз. Говорили саме про те, як там живеться робітникам і селянам. З їхньої балагани я вловив, що вони започули собі усіх інформацій про життя трудящих в Радянському Союзі від сиріо-жонатих патріотів, бо вони так само захватували українських киян-патріотів, як оті платні патріоти.

Я не втручався в їхню розмову, чекаючи, що то вони говоритимуть про панську Польщу, Румунію, Чехословаччину, про життя українських трудящих на землях Західної України. Одначе, усі вони мовчали про страшний гнет і терорія українських селян і робітників на Західній Україні.

Навдухаючись брехні на Радянській Союзі, а зокрема на Радянську Україну, вони навіть не знають, що тією країною правлять самі селяни і робітники, які виклали всю землю від поміщицької й віддани її на користання селянам, не знають, що усі фабрики в власність усіх трудящих Радянського Союзу. Там немає зароб безробітних і не вимірюють безробітні голодною смертю так, як по усіх капіталістичних країнах. Й сьогодні немає в світі й одної країни, де робітничий і селянський бунт добре жити, як мають трудящі в Радянському Союзі.

Одначе, про це не пишуть ніякі наші петлюрівські газети, і їхні читачі не докладають про правдиве життя робітників і селян в Радянському Союзі. Оті самі газети, які фірансують капітал, у той час, як пишуть найвизкритіші брехні проти Радянського Союзу, замовчують правду про найгірші умови життя українських трудящих під панською Польщею і боярською Румунією, та поміщицькою Чехословаччиною, а мовчать тому, що їм так наказав капітал, який платить їм за брехні проти Радянського Союзу, а так само платять за мовчанку й ехольдів найвизкритішого гнету і виснує українських трудящих в Польщі, Румунії й Чехословаччині.

І українські трудящі, бажачи вонати вірну правду про життя робітників і селян на Радянській Україні, повинні читати робітничу пресу, яка вивідує про велике соціалістичне будівництво у тій країні робітників і селян.

Присутній.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ.

Донесував з Вінниги.

Ваш допис про концерти на УРД-спіс у Вінниги не буде поміщений, бо Ви не подали свого правдивого імення. Хоч зауважи ваш в делому є слушний щодо музики, проголошення програми, деклямації, одначе допис не містимо саме за промовляння вами правдивого імення. Другим разом винить пером і подожать свій правдивий підпис імення від дописом.

П. Рашків, Торонто, Онт.

Ваш заклад до односторонній мусить переіти уважувати місцевому відділу УРД-ФД. Ви ж пишете, що отой дім не дає діяльності. Прочитайте нараз в руках УНДО. Й ви урочте нараз для того самого УНДО, що враз з поліцією Паскуєського заповує українських трудящих в той жеми злові, збудувати будинок, щоб мали де продовжати свою відну роботу? Подумайте-нід самі, та бордається на ісіа з членами наших робітничих організацій.

Присутній, Венкувер, Б. К.

"Чому зарід УРД-ФД не виконює свого обов'язку?" Ми переклали до ЦК УРД-ФД. Дієві цей допис не тавить в середу і суботу.

ЗАМОВЛЯЙТЕ НОВІ КНИЖКИ В РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКІЙ КНИГАРНІ!

Робітничо-Фармерська Книгарня у Вінниги отримала з Європи свіжий транспорт добрих книжок, яких нема поміщено в її каталогові і радить всім читачам доброї книжки заслати свої замовлення сейчас, щоб опісля не було запізно. Всіх вище поданих книжок в нас на складі є тільки обмежена кількість.

Котра година? Оповідання про час з малюнками в тексті. М. І. 25
Звіриную тропюю. Оповідання про походження предків людини, що від них шийли сучасні люди. (З малюнками) І. Андрєв. 20
Підземні багатства України. Матієвко-Гарина. 15
Харків. Культурно-історичний нарис. А. Коваль. 25
Гайдамаки. Поема Т. Шевченка. Перекладом до тексту. М. Горваня. 20
Художник. (Автобіографічна повість.) Т. Шевченко. 25
Діло з історії могої Т. Шевченка. Ю. Саченко. 05
Наймичка. Поема Т. Шевченка. Перекладом В. Напрорського. 05
Москалева криниця. Поема Т. Шевченка. Перекладом В. Миконського. 05
Катерина. Поема Т. Шевченка. Перекладом О. Доронковича. 05
Кінець людуства. Оповідання. Ж. Рюи-Старий. 30
Трагедія Першого Травня. Спогади з радянської війни на Україні. М. Ірчи. 50
Навокло світу. Оповідання. П. Г. (З малюнками в тексті). 50
Усі враз. Оповідання. Ш. Андерсон. 40
Хоробрій кранчик. Повесть. Мате Залка. З багатьома малюнками в тексті. Переклад Г. Левченка. 75
Шкуна в океані. Вітрильником "Вега" навколо Європи. Сповідання з митими малюнками в тексті. С. Ром. 50
Вибрані твори О. Стороженька. Упорядкував М. Пешако. 50
См день. Оповідання. Д. Фурманов. 50
Справдані пригоди Христофа Колумба. Написав Маріус Андрє. З французької мови в склад примітки І. Котуня. Книжка друкована на добрім папері, більшого формату і має 190 сторін друку. Ціна тільки 60
Там же час. Оповідання. Чарлз Дікенс. З англійської мови перекладом К. Шипіловської. Ця книга книжка має 266 сторін друку, великого формату і контує тільки 80
Браті бланкіста. Роман-хроніка з життя України кінця XVIII віку. О. Стороженько. 75
Хто, Роман. Ол. Досвітний. 75
Криль пустині Азі. Оповідання з митими малюнками в тексті. С. Гейн. З німецької мови переклада Н. Гарнілова. 40
Піні і Чика. (Проти фашизму) Пригоди двох фаворитських хлопців. З малюнками в тексті. Артур Карпін. 40
Короць вугілля. Прекрасне оповідання А. Сінклера. 150
Гріх пана Антауна. Роман. Жорж Занд. Переклад з французької мови Ф. О. Янича. Ця книжка в одній 100
Олівер Твіст. Дуже гарне оповідання Ч. Дікенса. Книжка великого формату, має 382 сторін друку і контує 175
Тіні забутих предків. Оповідання. М. Коцюбинської. (Більше видане.) З малюнками в тексті. Ціна тільки 75
Робітничі класи в українській літературі. В. Корняк. 15
Твори І. Тобілевича. Том V. 75
Твори М. Коцюбинського. Том III. 75
Твори М. Коцюбинського. Том V. 100
Де шукати на горі. Оповідання. Софія Радієвська. 10
Тоніус. Новелі з життя китайського народу. Ол. Досвітний. 40
Український правопис. Нар. Ком. Освіти УСРР. 35
Андрій Кожухов. Оповідання. Степан-Кравченко. 80
Економічна географія УСРР. К. Воблий. 100
Твори Н. Дениського. Том XI. 100
Як метис. Оповідання. Ален Лобро. 40
Як ченці дітей научали. Оповідання. Т. Франко. 05
Коло джерела робітничого руху. Волин. 60
Географічний атлас. (Радянське видання.) С. Рудинський. 75
Маліи кобзарі. Вибір поезій Т. Шевченка з малюнками. 35
Борислав сміється. Оповідання. І. Франко. 50
Практичний підручник англійської мови. І. Подковський. Частина I. 75
Практичний підручник англійської мови. І. Подковський. Частина II. 75
Практичний підручник німецької мови. І. Подковський. 75
Історія Культури. Ця книжка має 397 сторін друку з 112 об'язками в тексті. В гарній оправі з витиснутими золотими буквами. Ціна \$2.50. Зараз продаємо її за 200
Літературний армарок. Альманах-місячник. Великого формату на 220 сторін друку. Перше видання по 60 ц., зараз 50
Вибрані твори І. Франка. Упорядкував І. Ткаченко. (Рад. вид.) 50
Вибрані твори П. Куліша. 75

Драматичні твори.

Пророк. Драма на 9 картин, з сучасного життя робітничества та селянства в Галичині. Д. Бернц. 30
Борислав сміється. Драма інсценування за оповіданням І. Франка "Борислав сміється". 20
Омелькова мрія. Дитячі пєса на 3 дії. О. Матвієнко. 10
По ревілі. Комедія на 3 дії. (Радянське видання.) В. Муринь. 10

МАПИ.

Шкільна геогр.-економічна (схематична) карта УСРР. Величина 3 1/2 фути через 4 1/2 фути з малюнками. Ціна 250
Шкільна мапа Європи. Величина 3 1/2 фути через 4 1/2 фути. Склад В. В. Єрмаков. Ціна за одну 300
Мала західної півкулі. (Шкільна і Подручна Америка.) Величина 3 1/2 фути через 2 фути і 10 цали. Ціна 250
Мала східної півкулі. (Шкільна і Подручна Америка.) Величина 3 1/2 фути через 2 фути і 10 цали. Ціна 250

Увага. — Всі вище подані мапи є заповнені виданнями в українській мові на Радянській Україні.

ПОРТРЕТИ.

Портрети на грубій картоні: Н. Девіна, К. Маркса, Ф. Енгельса, Розі Люксембург і К. Лібкнехта по \$1.50 один. Величина кожного з них 18x20 цали. Всі замовлення засилайте на адресу:

THE WORKERS AND FARMERS BOOK STORE

600 SELKIRK AVENUE — WINNIPEG, MAN.

НЕ СІДИТЬ ВДОМА ЦІЄ СЕРЕДИ, 30 КВІТНЯ, ВЕЧЕРОМ, А ІДИТЬ ДО УКР. РОБ. ДОМУ У ВІННИГЕУ!

Наближається день ПЕРШЕ ТРАВНЯ, день мобілізації боевого пролетаріату по усіх країнах світу. Виступаючи в лані, міжнародний пролетаріат займає боевою лінією усі вулиці фабрик і заводських місцевостей, продемонструє свої революційні гасла, виявляючи готовність кожнокласно йти в рішучий класовий бій за визволення пролетаріату з віхлів капіталу.

Фашизми капіталістичних країн, наслідуючи виведення диктатури капіталу, збройне задушення революційного руху трудящих мас, ризикаючи білий терор, серюванні проти найбільшого пролетаріату, десятки мільйонів безробітних, яких капітал віддав на волю голодної смерті, даляше зривання платні й зближення години аррді та гонимий систем спід-ап, застосованні капіталістською класною супроти тих робітників, які ще сьогодні знаходяться при станку праці — усю те заставляє трудящі маси мобілізувати цього року свої сили й завести боеві троїсти.

День ПЕРШОГО ТРАВНЯ — ЦЕ ДЕНЬ МОБІЛІЗАЦІ БОВЕГО РОБІТНИЦТВА УСЬОГО СВІТУ.

Такий доклад виголосить ТОВ. ПЕТРУШКА на передодні ПЕРШОГО ТРАВНЯ, шєї середи, 30 квітня, о 9-й годині вечером в Укр. Робітничій Домі у Вінниги.

Ще відомі ПЕРШИЙ ТРАВЕНЬ не вимагає так кончечної спаності усіх сил міжнародного боевого пролетаріату, як зараз. Сьогоднішній ПЕРШИЙ ТРАВЕНЬ мусить мобілізувати в один всесвітній боевий фронт увесь революційний пролетаріат, затиснений й поскитаний боеві пролетарські загони й повести в рішучий бій проти капіталу. Що сигналізує мобілізацію трудящих на ПЕРШЕ ТРАВЕНЬ — розповідь про це докладає тов. Петрушка в середу у своїому докладі. Прийдіть лине, Освітком.

ТРИ БРАТИ -- ВЕРТИХВОСТИ!

СТАРАННЯМ ДРАМСВІВГРУПКИ ПРИ ВІДДІЛІ Т-ВА УКР. РОБ.-ФАРМ. ДІМ У ВІННІПЕГУ відіграється

В СУБОТУ, 3 ТРАВНЯ 1930 РОКУ

В УКР. РОБІТНИЧІМ ДОМІ У ВІННІПЕГУ дуже смішну комедію в трьох діях, В. Мартиневича п. н.

Три брати -- Вертихвости. Всі три вони женихаються і всі три вони в руки лихого Максима попадаються. Ой, тай попадаються. Ця комедія надзвичайно цікава і смішна. Хто може добре сміятися, повинен не пропустити нагоди побачити її в суботу, 3-го травня.

СТ. ВАСИЛИНА -- РЕЖИСЕР.
ЦІНА ТИКЕТІВ: 40 і 25 ЦЕНТІВ.
ПОЧАТОК ТОЧНО В ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.

"І ДОКИ ТО ЩЕ БУДУТЬ НАТИ ПАНУВАТИ?"

Торонто, Онт.

Я перебуваю довгу й морозну зиму в лісі. Працювало нас там чимало мало що не за самі харчі. По скіпчених лісовій роботі я подався в Торонто. Тут я застав тисячі-тисячі безробітних, що вистояли поїзд офісами й чекали на працю.

Саме в той час, як я прибув в Торонто, мав відбутися масовий мітинг безробітних в парку коло Спаданих. Саме було пів першої год. пополуноді, як я прохлював попри офіс посередництва в парку, щоб навестися за будь-якою роботою. Цей офіс містився недалеко того парку, в якому мав відбутися мітинг. В парку я вже побачив кілька поліцаїв, що ходили собі адалека один від одного.

Іду я на офіс. Бачу, багато робітників стоїть довкола него. Усі вони хочуть спродати свої мезодієти руки, так не мають кущи. Одні входять до середини, другі зсередини виходять на двір. Дивлюся, а один мені знайомилий робітник несе порожній гальончик від вина. Зайшов я з ним в бала-

ку. Я знав, що він вже довгий час заливається й витрачає свою гірку працю. Я став його кшлати на мітинг до парку. Та він про це й слухати не хотів. Мокнув, що мітинг і так позидія прогромад, впрямі, без його можуть обійтися. Він пішов зі своїм гальончиком, а я й інші робітники подалися до парку на мітинг.

В парку я застав вже цілу хмару поліцаїв на конях, мотрицях, були й піші. Усі вони замкнули входи до парку й стали наступати на робітників, що тиснулися по боках, намагалися прорвати поліцейські кордон.

Я дивився довго на оте зиркає поведіння поліції з робітниками, що приплили на мітинг і мені мимоволі нагадалися слова Тараса Шевченка: "І доки то ще будуть кати панувати?" Здається, що до того часу, ажробітники усі стануть до вільнових боїв з капиталом і його наймитами, а на демонстраційні мітинги ходитимуть усі робітники і робітниця. А вже найближчий час, щоб воно так сталося!

І. Павлик.

БЕЗРОБІТНІ НАМАГАЮТЬСЯ УСЯКИМИ СПОСОБАМИ ДІСТАТИ ПРАЦЮ.

Торонто, Онт.

Останній рік позначився великим безробіттям по усіх капіталістичних країнах, а в Канаді зокрема. Робітничі ходять сотнями а той тисячами вулицями міст, облягають фабрики, вистояють поїзд усієї Фора праці, щоб спродати свою силу і аборюля на винис капіталові, одначе на них вчуваючу пору немає покупиці.

От хоч би і в Торонто. Тисячам тисняються безробітні в погоні за працею, а її ніде немає. Одні наперед одних йдуть наперед, щоб будь-яку дістати роботу. Хто має гроші старастіями дождити, усімким босям, та й це не багато помагає.

Якось в Торонто, 4-ох робітників-іммігрантів з Лемківщини а останнього стяглися, щоб напоїти бося й дістати від нього працю. Піли й грали в крутлі. Аж на них наскочила поліція й потягнула за собою. В суді доведлося їм заплатити по кілька десятків доларів й роботу від того бося таки не дістали. І грошей збулися, й роботи теж не купили від бося. А могли тих пару центів затримати ці робітники й не купувати це собі тієї праці зі страшином

виписком. Звичайно, боєві напоюють невідомі робітники й неорганізовані. А таких є чимало й між нашими лемками. Вони робітничу газету не дуже читають, а бродять це у пописській тьмі. Правда, в Торонто вже існує Робітничо-Освітнє Карпатське Товариство, але не всі лемки ще належать до него. А треба вже подбати за те, щоб бути в рядях цієї організації, бо у сьогоднішній важкий час можна лише організованою спудою боротися краще життя. Це повинні мати усе на увазі робітничі Підкарпаття й спінити в свою робітничу організацію, ставати її членами, читати робітничу пресу.

Телко.

УВАГА! ТРАНСКОНА!

ДВОВА МАНДОЛИНОВА ОРХЕСТРА ПРИ ВІДДІЛІ ТУРФДІМ У ВІННІПЕГУ

В НЕДІЛЮ, 4 ТРАВНЯ В УРД, В ТРАНСКОНІ

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ.

Просимо всіх робітників і робітниць прийти громадою. Початок в годині 8.30 вечером.

СВЯТКУВАЛИ 3-ТУ РІЧНИЦЮ УКР. РОБ. ДОМУ.

Кенора, Онт.

Старанням відділів ТУРФДім, Жінєкській і Сесші Молоді відсвятковано третю річницю УРД в Кенорі, Онт.

В суботу, 15 лютого, відіграно представлення п. н. "Родина Ціткарів", яку написав пролетарський письменник т. Ірчан. Ця драма грана в нас вже це третій раз і тому не дуже то багато людей прибуло подивитися ще раз на сцену і вичувати та поучачую драму.

В неділю, 16 лютого, відбувся концерт. На концерт прибуло так багато людей, що не було навіть місця всім сидіти. Програма концерту була дуже влучно підібрана так, що нубо була майже кожену точку заперта двома оплесками.

На самому вступі концерту виступив з короткою промовою т. Пендрік, який пояснив, що цей концерт є святочним концертом для робітничого в Кенорі, бо минає три роки з того часу, як робітники своїми центами здвинули цей будинок в цій місцевості, де мають самі жити і вчити своїх дітей, а також вважувати працюючим, яким шляхом можна поліпшити своє життя.

Після його промови діточа мандолинова орхестра відіграла діточий "Інтернаціонал" під промовою диригента т. Ділана. В поволий концерту виступив з промовою т. Перекський, який обширно висловив значимість організації ТУРФДім для українського робітництва й фермерства в Канаді, а зокрема наві в своїй промові про організацію місцевого робітництва в організації ТУРФДім. Пояснив і те, що довг, який тижить на УРД, не дає спроможності організації освітньо-магучою шляхом доми.

В поволий концерту виступив з промовою т. Перекський, який обширно висловив значимість організації ТУРФДім для українського робітництва й фермерства в Канаді, а зокрема наві в своїй промові про організацію місцевого робітництва в організації ТУРФДім. Пояснив і те, що довг, який тижить на УРД, не дає спроможності організації освітньо-магучою шляхом доми.

При кінці концерту виступив з промовою від відділу РЗТ т. Ведиченко, який пояснив робітникам значимість і потребу для робітників такої організації, як РЗТ. Своєю промовою закінчив до робітників, щоб обставили членами цієї корисної організації.

Концерт закінчено співом "Інтернаціоналу" і присутні всі розійшлися вдоволені доми. Саш.

ПІП, ЩО ПРОМІНЯВ ПАРАФІЯН НА КОЗИ.

Віндзор, Онт.

Шукаючи за працею по опітерійських містах і містечках і не можуть її найти тепер через велике безробіття, яке шаліє вроди, я адував пошукати праці на фармах, або й впривести фарму та таким способом найти кущик хліба, хоч і був і в епідемій того, що в капіталістичній системі робітничі не зможе поліпшити своєї життя, але ж треба ратувати і те мізерне життя, що це є.

Як адував так і зробив. Витав, а радше сказу, помандрував шихотою до містечка Лемінгтон, а звідси подався на фармах. На фармах в тій околиці замешкує багато українських фермерів, але життя своє провадять по старому. Працюють тяжко, не читають нічого, не інтересуються нічим корисним, живуть в бруді і займаються картами та горілкою. Оце ще їхнє заняття. Зайшов я до одної фермерської хати, щоб розвідати, чи не можна де впривести фарму. В хаті астав я чоловіка вже в роках і з довгою бородою. Почав з ним розмову і довідуюся, що цей чоловік, це бувши колишній православний піп, який за царя Миколу попував в Росії, а тут бачу на обійсті повно кіз. Питаю його, чому він приїхав до Канади. Мій піп покругив головою і починає розповідати про те, як то йому жилося добре, але "як прийшли оті "про-

DR. F. RYBAK (M.D., C.M., L.M., C.C.)
Лікар, оператор і акушер з довголітнім практикою в шпиталях Вінніпегу, Шіагоа й Монреалю. Операції виконує в шпиталях.
Офіс: 598 SELKIRK AVENUE -- Телефон: 55 323
Резиденція: 562 ALFRED AVE. -- Телефон: 54 900
(До резиденції можна телефонувати вночі)
WINNIPEG -- MANITOBA

ПОВІДОМЛЕННЯ.

ЛЕТБИДЖ, АЛТА.
Цим подаємо до відома, що заходом Комуністичної Партії Канади відбудеться в Летбриджі на ПЕРШОМУ ТРАВНІ ВЕДІЛЧАВА ДЕМОНСТРАЦІЯ. Всі робітники Летбриджа і околиць повинні квати масову участь в демонстрації. За часом і місцем, відки пишється демонстрація, слідати за місцевими оголошеннями.
Місцевий Агітпроком КІПК.

ІСТ КІЛДОНАН, МАН.
Цим подається до відома всім тим робітникам і робітницям в Іст Кілдонані і околицях, які закупили тикети на розігражу, що відбудеться розігражу з певних причин ризику відкозати з 26 квітня на 31 травня. Отаке запам'ятайте собі добре, що розіграж напевно відбудеться 31 травня в Укр. Робітничім Домі. Комітет.

Цим повідомляється всіх членів відділу ТУРФДім в Іст Кілдонані, що в патинку, 2-го травня, в 7-44 години вечером відбудеться МІСЯЧНІ ЗБОРИ нашої організації. На програму відділу вважні справи, тому кожний член повинен обов'язково прийти.
Заряд.

МІСЯЧНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ Р.З.Т. У ВІННІПЕГУ

ВІДБУДУТЬСЯ В НЕДІЛЮ, 4 ТРАВНЯ В ГОДИНІ 2.30 ПО ПОЛУДНІ.

Обов'язком всіх членів є прийти на ці збори, бо є важні справи до вирішення. При вході до салі треба виказатися членською книжечкою.
Нових членів радо вітаємо.
Вкладки приймається від години 2-ої по полуноді.

На місячних зборах відділу Робітничого Заповогового Товариства в Укр. Робітничім Домі в Вінніпегу, цієї неділі, 4 травня, в 2-30 години пополуноді, відбудеться тов. І. Навізький доклад про міжнародні події дня.
У тому докладі тов. Навізький переповість, з якою скористуються політичні дії імперіалістичних країн, які звільняють передискомом збройного задуру й припливають наступної війни. У всіх тих міжнародних подіях займає зараз найбільш місце революційний пролетаріат усього світу, що перешов вже у відкритий бойовий наступ на фронт капіталу, змагаючи влком всесвітнього революційного Жовтня астановити владу робітників і селян там, де ще панує гнет і визиск трудящих мас.

УВАГА! КЕЛГАРІ І ОКОЛИЦІ:
Старанням всіх робітничих організацій, що згуртуються при Укр. Роб. Домі в Келгарі, Алта., відіграється в суботу, 3-го травня, перший раз на сцені в УРД п'ятиактний драму в Швейцарського п. н. "БРЕД ЛАЙНА". В цій драмі побачите дійсний образ життя робітників в капіталістичній Америці. Те саме життя відчувають десятки тисяч безробітних в кожній місцевості в Канаді. Наша мета -- виключити від цього життя. Приходять всі побачити кінний образ життя мільйонів робітників, яких невинний капітал тисне на землю повільно лухнуть а голоду. Внес дохід призначений на Вищий Освітній Курс. Початок в годині 8.30 вечером.
Містком.

ХАТНА ЗАБАВА

ВІДБУДУТЬСЯ У ВІВТОРОК, 29 КВІТНЯ ПІД Ч. 700 БОРОВОС ЕВНЮ

Забаву встроє владі Жіночої Секції ТУРФДім у Вінніпегу в користь Фонду виснажених жіночих мезагів до Радянського Союзу. Проситися всіх членкинь, взяти участь в цій забаві і привести своїх знайомих. Забава починається в 8-й годині вечером.
Заряд.

ПОШУКУЮ карпентерської роботи. Виключно хати добре і тано.
Моя адреса: S. MELNICHUK, 562 DUFFERIN AVE. (52) WINNIPEG, MAN.

Тришко Шербатин в Нью Йорку пошукує попа Зайкача, родом з Ласково, пошукати мене при місцевому перебуванні. Моя адреса: H. SCHERBATY, 627 EAST 9th St. (52) NEW YORK, N. Y.

ПОШУКУЮ співачку, краща до краєвої роботи, в якій є машини-реда до "арай кліни". Співачка повинна знати бодий прохи англійську мову, як також мала би алозити оково \$350.00 у бізнес. Прому зголошуватися на слідууючу адресу: REGINA DRY CLEANING 1437-11th AVENUE REGINA SASK.

ПОШУКУЮ вдюди або старої дитини, може бути іммігрантка до хатної роботи. Вдома може мати одну дитину. По більшій інформації проми писати на слідууючу адресу: MIKE BOZOK, Box 182 KEEWATIN, ONT.

ПОШУКУЮ Кирила Петрівського, з села Іванівці Сатановський, округ Прокрєвський. Має перебувати в Канаді. Прому слати повідомлення про місце його перебування на слідууючу адресу: G. KUCZER, 100 St. George St. (52) KITCHENER, ONT.

НА ПРОДАЖ шевська робітня (шт рієрй шапа). Прому вважати по ширшій інформації на пошуду адресу: F. EWASKOW 96 KEEWATIN ST. -- Phone 25 441 (52) BROOKLANDS, MAN.

ПОШУКУЮ свого брата, Петра Тарбаса з села Товтнів, повіт Застави, Буковина. Пошукую його в справі зв'язку по помершим родичам в старій краї. Він перебував давніше в місті Монреалі. За правдивою інформацією про місце його перебування діти надоруду. Моя адреса: STEPHEN TARABAS P. O. STEELTON WEST SAULT STE. MARIE, ONT.

НА ПРОДАЖ шевська робітня. Шапа знаходиться в добрім положенні. Вдавайтєся на слідууючу адресу: 578 BROADWAY AVE. WINNIPEG, MAN.

УВАГА! РОБІТНИКИ В ТОРОНТО!
В СУБОТУ, 3 ТРАВНЯ, в годині 8 вечером, відбудеться в Дон Салі -- 957 Бродвю Евно КОНЦЕРТ КРАЄВОЇ РОБІТНИЧОЇ ШКОЛИ

В програму входять: торонтоський хор Фрайгайт з 70 осіб, який відспіває 4 революційні пісні, будуть промови, музика, спів, перекуска. Відложіть цей день для концерту. Поможіть виховати наших борців робітничої кляси!
Концерт відбудеться старанням торонтоської фінляндської організації.

ДОКТОР В. ЧАСНИЙ
ЛІКАР, АКУШЕР І ОПЕРАТОР (M.D., C.M., L.M.C.C.) з практикою в шпиталях в Монреалі і Ст. Боніфес.
417 SELKIRK AVE. -- WINNIPEG. -- Phone 55 866
(На місці д-ра Гершабека.) Урядове таксо вечером.

НАЙЛІПША КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ

Робимо убрання до міри з доброї матерії і сукна. Коли Вам потрібно зараз убрання або літній плащ, так заходіть до нас, бо ми даємо великий опуст. Ціна попередно була \$35, тепер \$29; попередно \$40, тепер \$33; а ті що коштували \$45, тепер по \$38. За адоволення румном. Також чистимо, прасуємо і виправляємо.

A. CHOMA -- 567 SELKIRK AVE -- WINNIPEG, MAN.

ДР. И. МЕГАС
ОПЕРАТОР, ЛІКАР, АКУШЕР
Найновіша екс-рей машина. Найновіші електричні машини до безопераційного лічення. Лічить венеричні недуги.
1016 1/2 ST. JAMES STREET Room 201 KITCHEN BLOCK EDMONTON, ALTA.
Phone 4845

Dr. H. Hershfield
ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
Спеціальність: венеричні хвороби і хірургія. Говоримо по українськи.
576 Main St. Cor. Alexander Ave. WINNIPEG, MAN.
Phone: office 26 600 Res. 28 153

ДР. Г. ДОНКЕР, М. Д.
Лікар, Оператор і Акушер
397 BURROWS AVENUE
Phone: 51 470. Winnipeg, Man.

ДР. Н. ЛАНДІС
ЛІКАР, ОПЕРАТОР І АКУШЕР
Екс-рей машина. Електричні машини до лічення недуг. Спеціаліст по венеричним недугам.
387 DUNDAS ST. W. TORONTO
Phone: Twenty 7248

УКРАЇНЕЦЬ ДР. Ю. ДРАГОМ
M.D., C.M., L.M.C.C.
Лікар, Акушер і Оператор
Член Домовільної Ради Лікарів
203 CANADA BUILDING
Saskatoon, Sask.
(Коло сьенарської стації)

УВАГА! УВАГА!
Найновіші українські рекорди Віктори орхестри Апольського тільки-но вишані в Америці.

V-21026 Старосвітська коломийка, співає О. Явний.

Противішні на горілиць, співає О. Явний і П. Риздівська -- Укр. орхестра Апольського зі співом.

V-21024 По броду -- по броду, полька -- співає О. Явний і П. Риздівська. Прийдіть весно, співає П. Риздівська -- Укр. орх. Апольського зі співом.

V-21020 Гуцулка. Український Сербан. Укр. орхестра Апольського -- співає Апольський.

V-21014 Гуцулка з коломийкою, Арпан. -- Укр. орхестра Апольського.

Всі рекорди зі співами і гарними танцями. Хто бажає ці рекорди дістати, так може спроводити собі їх від нас. Ціна одного рекорда \$1.00. Замовлення з належністю посилайте на адресу:

GEO. APOLSKY
3610 Milwaukee Ave. E. Detroit, Mich., U.S.A.

ПОТРІБНО КУХАРЯ
Потрібно доброго кухаря, який мав би почати роботу в квітні від 15-го травня у.р. Платня після умови. Зголошуватися треба на адресу:
Ukrainian Labor-Farmer Temple Association
Cor. Pritchard and McGregor
Winnipeg, Man.

МАШИНКИ ДО ПИСАННЯ -- переоблені і нові, направа і чинення. Вдоволення гарантується. MODERN OFFICE APPLIANCES, LIMITED, 247 NOTRE DAME, WINNIPEG, MAN.

НА ПРОДАЖ або до ренти ново-будована хата на 6 кімнат, збудована на північній стороні моли. Зголошуватися адресу:
JOHN KULYNYCH 671 MACHRAY AVENUE 801 WINNIPEG, MAN.

ДР. И. С. ЧАЙКІВ
ЛІКАР І ОПЕРАТОР (B.A. M.D.)
Спеціаліст по венеричним недугам і спеціаліст-акушер
Офіс і помешкання: 349 BATHURST STREET, TORONTO, ONT. Tel. TRINITY 7132
Урядові години -- від 2. до 4. і від 8. до 8.

ЗНАМЕНИТИЙ БУДІВЕЛЬНИЙ МАТЕРІАЛ
Високо доброї якості лембер і матеріали для викінчування хат в середині. Спробуйте дати нам замовлення.
THE DOMINION LUMBER & FUEL CO. LTD. 667 Redwood Ave., Winnipeg, Man. Phone 57 348-9
Transcona Dial 85 Call 38

РОБІТНИЧА КО-ОПЕРАТИВА У ВЕСТ ФОРТ ВІЛ'ЯМ, ОНТ.
Ново-заснована Робітнича Ко-оператива має на складі гросерію і мясо. Ко-оператива правлять самі робітники. Ко-оператива вислає товари на замовлення в найдавший дільниці міста, як також на залізничні дороги. Добра обслуга, вірцева чистота. Одні ціни для всіх. Чистий зиск ко-оператива звертає своєю покупцям. КІВІТИТЕ ВІСЛЮ КО-ОПЕРАТИВ!

INTERNATIONAL CO-OPERATIVE TRADING ASS'N Ltd
1101 Gore Street -- West Fort William, Ont.

УКРАЇНСЬКА АПТЕКА В ТОРОНТО
Має на складі всі старокраєві і канадські ліки та п'явки.
Всякі поради даємо безплатно.
Коли Ви хорі, а хочете дістати добрі медичини, то зайдіть або пишіть до нашої аптеки на слідууючу адресу:--

ROTHBART'S DRUG STORE
594 DUNDAS STREET, W. TORONTO, ONTARIO